

NYELVTAN

JAPAN FOUNDATION
MADRID

Nyelvtani áttekintés

1. Nyelvtan

① Mondatszerkezet

A japán mondatok az állítmánytól függően három alapvető típusra oszthatók: főnévi, igei vagy melléknévi mondat. Az állítmány mindig a mondat végére kerül.

- Főnévi mondat: わたしは がくせい**です**。 Watashi wa gakusee **desu**. **Én diák vagyok.**
- Igei mondat: わたしは パンを **たべます**。 Watashi wa pan o **tabemasu**. **Kenyeret eszem.**
- Melléknévi mondat: いもうとは **かわいいです**。 Imoto wa **kawaii desu**. **A húgom aranyos.**

② Szószerkezet

A japán nyelvben az ige végződésének megváltoztatásával és bizonyos utótagok hozzáadásával tudunk különböző nyelvtani jelentéseket kifejezni.

- jelen idő, állító **かきます** kakimasu **írok, írsz, ír, stb.**
- jelen idő, tagadó **かきません** kakimasen **nem írok, stb.**
- múlt idő, állító **かきました** kakimashita **írtam**
- múlt idő, tagadó **かきませんでした** kakimasendeshita **nem írtam**
- **かき-たくな-かった-ようです** kaki-taku-na-katta-yoodesu **Úgy tűnik, nem akart írni.**

(書く) (～たい) (tagadó) (múlt idő) (～ようだ)

③ Partikulák

A japán nyelvben a főnevek után partikulák állnak. A legtöbb partikula egyszótagú, a főnévvel együtt ejtjük. A partikulák általában a főnévhez kapcsolódnak, annak mondaton belüli nyelvtani helyzetét fejezik ki.

- **わたしは** としょか**ん** **で** にほんご**を** **べんきょう** します。 Watashi **wa** toshokan **de** nihongo **o** benkyoo-shimasu.

A könyvtárban japánul tanulok.

A fenti példában az első 「は」 partikula a mondat témáját jelöli, ami gyakran megegyezik a nyelvtani alánnyal. A 「で」 partikula a cselekvés helyét, jelen esetben azt a helyet jelenti, ahol tanulok. A harmadik 「を」 partikula a közvetlen tárgyra mutat, vagyis a példamondatban arra, amit tanulok.

④ Nem és szám

A japánban nincs nyelvtani nem és nincs szám sem. Például a 「ともだち」 szó lehet „barát”, „barátnő” vagy „barátok”. Ezek megkülönböztetése a szöveggörnyezetből történik, ha feltétlenül szükséges, akkor a nemet, illetve az egyes vagy többes számot más szavak hozzáadásával jelezzük.

⑤ Személy

A japán igéknek nincs személyragozása. A 「パンをたべます」(Pan o tabemasu) mondatban a szöveggörnyezetből érthető, hogy ki eszik. Ha csak a szöveggörnyezetből nem egyértelmű, hogy ki az alany, vagy külön hangsúlyozni szeretnénk, akkor az alanyt is kitesszük a mondatba.

2. Nyelvhasználat

A nyelvhasználatról függően változatos szókinés és ragozás használható.

① Udvariassági szint

Az udvariassági szint alapján a japán nyelvben három fő nyelvi szintet különböztetünk meg: udvarias, tiszteleti és egyszerű stílust, ami a magyar nyelvben a maga, az ön és a te udvariassági szintjeihez és használatához hasonlítható. Mindegyikhez eltérő szókinés és ragozás tartozik.

Udvarias stílus

Jellemzője a 「です」 és a 「ます」 végződés. Ez egy udvarias beszédmód, a mindennapi élet minden helyzetében használható.

Tiszteleti stílus

Két fajtából áll: a tiszteleti és szerény forma. Társadalmi alá-fölérendeltségi helyzetekben (beosztott-főnök, diák-tanár, dolgozó-ügyfél, fiatal-idős stb.) használják, illetve más formális kontextusban (felnőttek egymás között, szakemberek között, idegenek között, stb.). A tiszteleti nyelv elsajátítása még a japán anyanyelvűek számára is bonyolult, sok gyakorlást igényel.

Egyszerű stílus

A fentiekhez nem tartozó, "rövid" formák jellemzik, amelyek nem hordozzák a fent említett végződések egyikét sem. Újságcikkekben, beszámolókbán, illetve az informális, lezserebb társalgásban használják.

② Beszélt nyelv és írott nyelv

A modern japán nyelvben nincs nagy különbség a beszélt és az írott nyelv között. A kifejezések nagyrészt mindkettőben használhatóak, de vannak olyan kifejezések, amelyeket csak az egyikben használnak. A beszélt nyelvben inkább a japán eredetű szavak, míg írásban a kínai eredetű szavakat használata figyelhető meg.

③ Férfi és nő nyelvhasználati különbségei

A beszélt nyelvben megfigyelhető különbség a férfiak és a nők beszédmódja között, de fokozatosan a különbségek eltűnnek és a neutrális kifejezések válnak kedveltté.

pl: én: 「わたし」 semleges: beszélt és írott, 「あたし」 nőies: beszélt, 「ぼく」 férfias: beszélt, gyerektől felnőttig, 「おれ」 férfias: beszélt (nagyon férfias)

3. Kiejtés

① Szótag

A japán szótagok csak magánhangzóból vagy mássalhangzó + magánhangzóból állnak, minden szótag magánhangzóra végződik. Csak mássalhangzóból álló szótag, illetve magánhangzó + mássalhangzóból álló szótag nincs.

Az egyetlen kivétel: ん／ん

② Magánhangzók

Öt japán magánhangzó van: az 「a」 「i」 「u」 「e」 és az 「o」. Hasonlóak a magyar magánhangzókhoz. Ha két vagy három magánhangzó folytatódóan követi egymást, akkor mindegyik időtartama megmarad. Pl.: 「いいえ Nem. Szívesen. Nincs mit」 szó háromszoros időtartamú, mivel mindhárom magánhangzót azonos hosszúságban ki kell ejteni.

③ Mássalhangzók

A japán mássalhangzók: 「k」 「s」 「t」 「n」 「h」 「m」 「y」 「r」 「w」 「g」 「z」 「d」 「b」 és 「p」. Általában magánhangzó követi őket, együtt alkotnak egy szótagot. Kivéve az 「n」, amely mögött nem áll magánhangzó, hanem önmagában alkot egy szótagot. A többi mássalhangzóval

kapcsolatos szabályról lásd a HIRAGANA, KATAKANA táblázatot.

- 「n」+「a」, 「i」, 「u」, 「e」, 「o」 → 「na」 「ni」 「nu」 「ne」 「no」
- csak 「n」 → 「n」

④ Különleges hosszú szótagok

Hosszú magánhangzók

「おはようohayoo」 「ありがとうarigatoo」szavak esetében a 「よ yo」 és a 「と to」 szótagokat hosszan ejtjük. A hosszúság körülbelül a normál szótag hosszúságának kétszerese. Fontos, hogy a hosszú magánhangzók megfelelő időtartamban legyenek kitarva.

helyes hosszúság	o	ha	yo	o	a	ri	ga	to	o
helytelen hosszúság	o	ha	yo		a	ri	ga	to	

Hosszú mássalhangzók

A japánban nincsenek mássalhangzótorlódások, mint a „kr” a szekrény, vagy a „dr” a dráma szavakban. A japánban a hosszú mássalhangzókat két azonos mássalhangzó alkotja (Itte kudasai /Mondd kérlek!) 「ゆっくり(yukkuri / lassan)」. Az első mássalhangzót a levegőt benntartva magánhangzó nélkül ejtjük, megtartva egy szótag időtartamát.

helyes hosszúság	i	t	te	ku	da	sa	i	yu	k	ku	ri
helytelen hosszúság	it	te	ku	da	sa	i		yuk	ku	ri	

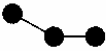

Nazális n hang

A 「こんにちは kon'nichiwa」 illetve 「こんばんは konbanwa」 szavakban található 「n」 hang önállóan alkot szótagot. Az utáni következő hangtól függően 「n」-nek, 「m」-nek, vagy 「ng」-nak ejtjük, de a japán nyelv ezek között nem tesz különbséget.

helyes hosszúság	ko	n	ni	chi	wa	ko	n	ba	n	wa
helytelen hosszúság	kon	ni	chi	wa		kon	ban	wa		

⑤ Hangsúly és hanglejtés

A japán nyelv ingadozó, tonális hangsúlyú. A főneveknek, igéknek és mellékneveknek van egy magas és egy alacsony része. A szó valamelyik részét: az elejét, a közepét vagy a végét hangsúlyosabban ejtjük, mint a többit. Ugyanannak a szónak a hangsúlya régióként változhat, standardnak a Tokióban beszélt nyelvet fogadják el. A Szógyűjteményben jelöltük a szavak hangsúlyozását, részletesebben lásd ott.

1. ごはん		GOHAN	rizs	2. たまご		TAMAGO	tojás
3. さしみ		SASHIMI		4. さかな		SAKANA	hal

Míg az egyes szavak hangsúlya eltérő, a hanglejtés Japánban általános. Ráadásul befolyásolhatja a mondat jelentését, ezért fontos odafigyelni rá. Általában a jelentéshez kapcsolódóan egy dombhoz hasonló emelkedő-ereszkedő íve van. A kérdőmondatok végén újra emelkedő intonáció van.

・はじめまして。

ホセです。

どうぞよろしく。 おなまえは？

Nagyon öröndek. José vagyok. 'Ajánlom magam'.

Hajimemashite.

Hose desu.

Önt hogy hívják?

Doozo yoroshiku.

Onamae wa.

だい 1 か こんにちは／ひらがな

KONNICHIIWA / HIRAGANA

A japán nyelv háromféle írásrendszer kombinációjából tevődik össze: hiragana, katakana és kandzsi. Japán mondatok írásánál ezt a háromféle írásrendszert együtt használják. A legtöbb igető, melléknév és főnév kandzsival van írva. Az ige és melléknév toldalékai, illetve a partikulák stb. hiraganával vannak írva. Gyakran előfordul, hogy a kandzsik helyett hiraganát használnak. Vannak olyan könyvek, amelyek csak hiraganával íródnak, vagy amelyek csak alapvető kandzsikat tartalmaznak. A kandzsik olvasatát segítő kisméretű hiragana a furigana, vannak olyan könyvek is, amelyek ilyen olvasási segédletet tartalmaznak. A katakana írásmódot jövevényszavak, idegen nevek (személy és helyek), hangutánzó és hangulatfestő szavak írására használják. Ezeken kívül a rómadzsi (latin betűk) és az arab számok is használatosak.

•Furiganázott kandzsi:

にほんご
日本語

1. Hiragana és katakana

A hiragana és katakana írásrendszert Japánban találták fel. A hiraganák a kandzsikból rajzolt, egyszerűsített írásjegyek, formailag lekerekítettek. A katanákat a kanjik egy elemét felhasználva alkották meg, vonalai egyenesebbek. A hiraganák és a katanák is mára elvesztették az eredeti kandzsi jelentését, minden karakter egy fonetikus írásjegyet, szótagot jelöl. A hiragana 「あ」 és a katakana 「ア」 is az "a" szótagot, a hiragana 「か」 és a katakana 「カ」 egyaránt a "ka" szótagot jelenti, amely a /k/ mássalhangzó és a /a/ magánhangzó kombinációja.

① A kanák kiejtésével kapcsolatos szabályok (hiragana és katakana)

A hiraganák és katanák, ahogy a következő oldalon található táblázatban is látható, alapvetően szabályszerűen egy mássalhangzó + egy magánhangzó kombinációjából állnak, de néhány esetben vannak eltérések, ezekre oda kell figyelniük:

- 「し／シ」 az 「sz」-sorban található, de nem 「szj」-nek, hanem 「si」-nek ejtjük
- 「ち／チ」 a 「ti」-sorban található, de nem 「ti」-nek, hanem 「csi」-nek ejtjük.
- 「つ／ツ」 a 「ti」-sorban található, de nem 「tu」-nak, hanem 「cu」-nak ejtjük.
- 「ふ／フ」 a 「h」-sorban található, de nem 「hu」-nak, hanem 「fu」-nak ejtjük.
- 「や／ヤ」「ゆ／ユ」「よ／ヨ」

Latin betűvel 「ja」「ju」「jo」-ként írjuk, de kiejtésük közelebb van a 「ia」「iu」「io」kiejtéséhez.

- 「ら／ラ」「り／リ」「る／ル」「れ／レ」「ろ／ロ」

Latin betűvel 「r」 betűvel jelenítjük meg, de a japán nyelv nem tesz különbséget az 「r」 és 「l」 hangok között. Bizonyos szavak esetében, illetve más-más beszélő esetében 「r」 「l」, vagy az 「r」 és az 「l」 közötti hangként jelenik meg. Mindhárom esetben ugyanolyan hangként kezelik.

- 「を／ヲ」 a 「v」-sorban található, de az 「お／オ」-val egyező 「o」 hang. Általában az 「お／オ」-t használjuk, csak partikula esetében lesz 「を／ヲ」. A katanákat főleg jövevényszavak esetében használjuk, ezért a 「ヲ」 katakana különleges esetek kivételével nem használatos.

- 「じ／ジ」「ぢ／ヂ」

Mindkettő 「dzsi」-nek ejtendő. Általában a 「じ／ジ」 hiraganák használatosak, csak azokban a szavakban fordulnak elő, ahol a 「ぢ／ヂ」 hiraganák hangváltozáson estek át, ebben az esetben a 「ぢ／ヂ」 használatos.

- 「ず／ズ」「づ／ヅ」

Mindkettő 「zu」 -nek ejtendő. Általában a 「ず／ズ」 hiraganák használatosak, csak azokban a szavakban fordulnak elő, ahol a 「つ／ツ」 hiraganák hangváltozáson estek át, ebben az esetben a 「づ／ヅ」 használatos.

ひらがな

	a	i	u	e	o		a	i	u	e	o
	あ	い	う	え	お						
k	か	き	く	け	こ	g	が	ぎ	ぐ	げ	ご
s	さ	し shi	す	せ	そ	z	ざ	じ ji	ず zu	ぜ	ぞ
t	た	ち chi	つ tsu	て	と	d	だ	ぢ ji	づ zu	で	ど
n	な	に	ぬ	ね	の						
h	は	ひ	ふ fu	へ	ほ	b	ば	び	ぶ	べ	ぼ
m	ま	み	む	め	も	p	ぱ	ぴ	ぷ	ぺ	ぽ
y	や		ゆ		よ						
r	ら	り	る	れ	ろ						
w	わ				を o	ん n					

	ya	yu	yo		ya	yu	yo
k	きゃ	きゅ	きょ	r	りゃ	りゅ	りょ
s	しゃ sha	しゅ shu	しゅ sho	g	ぎゃ	ぎゅ	ぎょ
t	ちゃ cha	ちゅ chu	ちゅ cho	j	じゃ ja	じゅ ju	じゅ jo
n	にゃ	にゅ	にょ	b	びゃ	びゅ	びょ
h	ひゃ	ひゅ	ひょ	p	ぴゃ	ぴゅ	ぴょ
m	みゃ	みゅ	みょ				

カタカナ

	a	i	u	e	o		a	i	u	e	o
	ア	イ	ウ	エ	オ						
k	カ	キ	ク	ケ	コ	g	ガ	ギ	グ	ゲ	ゴ
s	サ	シ shi	ス	セ	ソ	z	ザ	ジ ji	ズ zu	ゼ	ゾ
t	タ	チ chi	ツ tsu	テ	ト	d	ダ	ヂ ji	ヅ zu	デ	ド
n	ナ	ニ	ヌ	ネ	ノ						
h	ハ	ヒ	フ fu	ヘ	ホ	b	バ	ビ	ブ	ベ	ボ
m	マ	ミ	ム	メ	モ	p	パ	ピ	プ	ペ	ポ
y	ヤ		ユ		ヨ						
r	ラ	リ	ル	レ	ロ						
w	ワ				ヲ o	ン n					

	ya	yu	yo		ya	yu	yo
k	キャ	キュ	キョ	r	リャ	リュ	リョ
s	シャ sha	シュ shu	シュ sho	g	ギャ	ギユ	ギョ
t	チャ cha	チュ chu	チュ cho	j	ジャ ja	ジュ ju	ジュ jo
n	ニャ	ニユ	ニョ	b	ビャ	ビユ	ビョ
h	ヒャ	ヒユ	ヒョ	p	ピャ	ピユ	ピョ
m	ミャ	ミュ	ミョ				

② Különleges hangok írása: hosszítás

A hiraganának esetében a hosszú magánhangzókat az alábbiak szerint jelöljük. (A katakanának hosszításáról lásd a 2. leckét.)

「あ」「か」「さ」 stb. esetében az 「あ」 hosszításaként egy 「あ」-t írunk.

おかあさん okaasan anya (másé)

「い」「き」「し」 stb. esetében 「い」 hosszításaként egy 「い」-t írunk.

いいえ iie nem

「う」「く」「す」 stb. esetében az 「う」 hosszításaként egy 「う」-t írunk.

ゆうめい yuumee híres

「え」「け」「せ」 stb. esetében az 「え」 hosszításaként egy 「い」-t írunk.

がくせい gakusee tanuló

「お」「こ」「そ」 stb. esetében az 「お」 hosszításaként egy 「う」-t írunk.

おはようございます ohayoogozaimasu Jó reggelt!

Van néhány kivétel:

Az 「え」 hosszításaként előfordul, hogy 「え」-t írunk.

おねえさん oneesan nővér (másé)

Az 「お」 hosszításaként előfordul, hogy 「お」-t írunk.

おおきい ookii nagy

Gégezárhang (mássalhangzó hosszítás)

A hiragana és a katakana esetében is bármelyik kettős mássalhangzót a kis 「つ」-val jelöljük.

いってください ittekudasai Mondja kérem!

ゆっくり yukkuri lassan

ホットドッグ hottodoggu hot dog

Nazális hang

A hiragana és a katakana esetében is az 「ん」 mássalhangzó önállóan alkot szótagot. Az utána következő hangtól függően 「n」-nek, 「m」-nek, vagy 「ng」-nak ejtjük, de a japán nyelv ezek között nem tesz különbséget, mindegyiket 「ん」-ként írjuk le.

こんにちは kon'nichiwa Jó napot!

こんばんは konbanwa Jó estét!

マンション manshon társasház

Összetett szótagok

A hiragana és a katakana esetében is az 「き／キki」、「し／シsi」、「ち／チcsi」 stb. 「i」 magánhangzós szótagok mögé kis 「jaや／ヤ」「juゆ／ユ」「joよ／ヨ」 szótag kerül. A 「きや／キヤ」、「きゆ／キユ」、「きよ／キヨ」 összetett szótagokat latin betűvel 「kja」、「kju」、「kjo」-nak írjuk. A 「きや／キヤ」 összetett szótag a 「き ki」 és 「や ja」 szótag kombinációja, amit 「kia」-nak ejtünk. A きゆ／キユ、「きよ／キヨ」 ejtése 「kiu」、「kio」. Két írásjeggyel írjuk, de figyeljünk rá, hogy kiejtése rövid, egy szótag hosszúságú.

きょうしつ kyooshitsu tanterem

シャツ shatsu ing

③ A kiejtés és az írás eltérései

A partikulák között van néhány, amelyet máshogy ejtünk, mint ahogy írunk.

• A 「wa」 partikulát 「は」-nak írjuk. A kiejtése viszont a 「わ」-val egyezik meg. A 「は」 hiragana egyéb szavakban 「ha」-nak ejtendő.

•Az 「e」 partikulát 「へ」-nek írjuk. A kiejtése viszont az 「え」-vel egyezik meg. A 「へ」 hiragana egyéb szavakban 「he」-nek ejtendő.

•Az 「o」 partikulát 「を」-nak írjuk. A kiejtése viszont az 「お」-val egyezik meg. A 「を」 hiragana egyéb szavakban nem fordul elő.

Nincs különösebb szabály rá, régióként és személyenként is változhat, de előfordul, hogy az 「i」és 「u」 hangokat gyengébben ejtik, elnyelik. Például: 「～です」「～ます」 kiejtése 「～des」「～mas」-nak hangzik. A 「しつれいします」 pedig a magánhangzókat elnyelve 「sh(i)tsree sh(i)mas」 -nak.

2. Kandzsi

A kandzsi írásjegyek Kínában alakultak ki. Alapvetően ideogramma, fogalomjel. Minden kandzsinak több olvasata van. Az eredeti japán eredetű olvasat (kun'yomi), illetve a Kínából érkezett olvasat (on'yomi). Ugyanazzal az egy kandzsival különböző szavakat le lehet írni.

•kandzsi 「人」: a kandzsi jelentése 「ember」

kun'yomi 「ひと」 → példa szó 「人」 : a szó jelentése 「ember」
olvasata: 「ひと」

on'yomi 「にん」 → példa szó: 「三人」: a szó jelentése 「három ember」
olvasata: 「さんにん」

on'yomi 「じん」 → példaszó: 「日本人」: a szó jelentése 「japán (ember)」
olvasata: 「にほんじん」

3. Számok

A számokat néha kandzsival, máskor arab számokkal írjuk. Függőleges írás esetén általában a kandzsikat használjuk, vízszintes írásnál pedig az arab számokkal való írás a gyakoribb. Az arab számoknál a tizedesvesszőt ponttal jelöljük, minden harmadik számjegy (ezres helyiérték) után pedig vesszőt használunk. (Számok elnevezésével kapcsolatban lásd még a Szótár 80. oldalát.)

	európai	japán	japán függőleges írás		
•huszonötezer	25.000	25,000	二	↑	2
			万	↑	10,000
•tíz egész öt	10,5	10.5	五	↑	5
			千	↑	1,000

4. Latin betűk

A rómadzsi, vagyis a latin betűk az idegen szavak átírására szolgálnak. A hiraganával és kandzsival írott szövegben a figyelemfelkeltés eszköze is lehet. A kiolvasásuk az angol ábécén alapul. A latin betűs írásnak vannak helyesírási szabályai.

•「a」 「ee」-nek olvassuk. Az 「あ a」 magánhangzó átírására használjuk.

•「i」 「ai」-nak olvassuk. Az 「い i」 magánhangzó átírására használjuk.

•「u」 「yu」-nek olvassuk. Az 「う u」 magánhangzó átírására használjuk.

•「e」 「ii」-nek olvassuk. Az 「え e」 magánhangzó átírására használjuk.

•「o」 「oo」-nak olvassuk. Az 「お o」 magánhangzó átírására használjuk.

•「k」 「kei」-nek olvassuk. A 「ka」, 「ki」, 「ku」, 「ke」, 「ko」 átírással a 「か ka」, 「き ki」, 「く ku」, 「け ke」, 「こ ko」 hiraganákat jelenítjük meg.

•「s」 「esu」-nek olvassuk. A 「sa」, 「su」, 「se」, 「so」 átírással a 「さ sa」, 「す su」, 「せ se」, 「そ so」 hiraganákat jelenítjük meg.

A 「し si」-t a 『まるごと』 tankönyv 「shi」-nek jelöli. Előfordul, hogy 「si」-nek írják.

A 「sha」, 「shu」, 「sho」 áírással a 「しゃ sha」, 「しゅ shu」, 「しょ sho」 hiraganákat jelenítjük meg. Előfordul 「sya」, 「syu」, 「syo」 átírás is.

•「t」 「tii」-nek olvassuk. A 「ta」, 「te」, 「to」 átírással a 「た ta」, 「て te」, 「と to」 hiraganákat jelenítjük meg.

A 「ち chi」-t a 『まるごと』 tankönyv 「chi」-nek jelöli. Előfordul, hogy 「ti」- nek írják.

A 「cha」, 「chu」, 「cho」 átírással a 「ちや cha」, 「ちゆ chu」, 「ちよ cho」 hiraganákat jelenítjük meg. Előfordul, hogy 「tya」, 「tyu」, 「tyo」- nak írják.

- 「n」 「enu」-nek olvassuk. A 「na」, 「ni」, 「nu」, 「ne」, 「no」 átírással a 「な na」, 「に ni」, 「ぬ nu」, 「ね ne」, 「の no」 hiraganákat jelenítjük meg. A magánhangzó nélküli 「n」 átírással az 「ん n」 hiraganát jelenítjük meg.
- 「h」 「eichi」-nek olvassuk. A 「ha」, 「hi」, 「he」, 「ho」 átírással a 「は ha」, 「ひ hi」, 「へ he」, 「ほ ho」 hiraganákat jelenítjük meg. A 「ふ fu」-t a 『まるごと』 tankönyv 「fu」-nak jelöli. Előfordul, hogy 「hu」-nak írják.
- 「m」 「emu」-nek olvassuk. A 「ma」, 「mi」, 「mu」, 「me」, 「mo」 átírással a 「ま ma」, 「み mi」, 「む mu」, 「め me」, 「も mo」 hiraganákat jelenítjük meg.
- 「y」 「wai」-nak olvassuk. A 「ya」, 「yu」, 「yo」 átírással a 「や ya」, 「ゆ yu」, 「よ yo」 hiraganákat jelenítjük meg.
- 「r」 「aaru」-nak olvassuk. A 「ra」, 「ri」, 「ru」, 「re」, 「ro」 átírással a 「ら ra」, 「り ri」, 「る ru」, 「れ re」, 「ろ ro」 hiraganákat jelenítjük meg.
- 「w」 「daburyuu」-nek olvassuk. A 「wa」 átírással a 「わ wa」 hiraganát jelenítjük meg.
- 「g」 「ji」-nek olvassuk. A 「ga」, 「gi」, 「gu」, 「ge」, 「go」 átírással a 「が ga」, 「ぎ gi」, 「ぐ gu」, 「げ ge」, 「ご go」 hiraganákat jelenítjük meg.
- 「z」 Zöngés hang, 「zetto」-nak olvassuk. A 「za」, 「zu」, 「ze」, 「zo」 átírással a 「ざ za」, 「ず zu」, 「ぜ ze」, 「ぞ zo」 hiraganákat jelenítjük meg.

A 「じ, ち ji」 hangot a 『まるごと』 tankönyv 「ji」-nek jelöli. Előfordul, hogy 「zi」-nek írják.

A 「ja」, 「ju」, 「jo」 átírással a 「じゃ ja」, 「じゅ ju」, 「じょ jo」 hiraganákat jelenítjük meg. Előfordul, hogy 「zya」, 「zyu」, 「zyo」-nak írják.

- 「d」 「dii」-nek olvassuk. A 「da」, 「de」, 「do」 átírással a 「だ da」, 「で de」, 「ど do」 hiraganákat jelenítjük meg.
- 「b」 「bii」-nek olvassuk. A 「ba」, 「bi」, 「bu」, 「be」, 「bo」 átírással a 「ば ba」, 「び bi」, 「ぶ bu」, 「べ be」, 「ぼ bo」 hiraganákat jelenítjük meg.
- 「p」 「pii」-nek olvassuk. A 「pa」, 「pi」, 「pu」, 「pe」, 「po」 átírással a 「ぱ pa」, 「ぴ pi」, 「ぷ pu」, 「ぺ pe」, 「ぽ po」 hiraganákat jelenítjük meg.

5. Az írással kapcsolatos néhány szabály

① A írásjegyek (fontok) lehetséges variációi

Ugyanazt az írásjegyet különböző betűtípussal írhatjuk, és eltérést tapasztalhatunk a nyomtatott vagy kézzel írott formák között is. Kézzel írás esetén van néhány előnyben részesített forma, néhány példával mutatjuk be ezeket:

• a 「sa」 hiragana esetében előfordul, hogy a nyomtatott verziók közül a 「さ」-hoz hasonlóan a 2. és a 3. vonás nem összefüggő, de találkozhatunk összefüggő vonalvezetéssel is: 「さ」.

A bal-jobb tükörképe, a 「chi」 hiragana 「ち」 is eredetileg 3 vonásból álló írásjegy, ezért könnyen összekeverhető. Normál esetben kézírással a 「さ」-hoz hasonlóan a 2. és a 3. vonást nem összefüggő vonallal írjuk.

A 「ki」 is ugyanígy, kézírással a 「き」 helyett inkább általánosabb a 「き」 írásmód.

• 「ひと (ember)」 kandzsija 「人」 és 「人」 is ugyanannak a kandzsinak különböző variánsai. A különböző fontok esetén előfordul, hogy az első vonás közepe tájáról indul lefelé a második vonás, de kézírással általában az első vonás felső végétől indul balra lefelé a második vonás.

• Nyomtatott írásjegyek esetén előfordul, hogy a vonások kezdete vastagított, a sarkok kilógnak, kézírással ezeket nem szükséges követni.

• A 「ne」 katakana írásakor van olyan font, ahol a 「ネ」-hez hasonlóan az első vonás érintkezik a második rövid ferde vonással, kézírással esetén 「ネ」-n látható módon, bal fentről jobb lefelé irányba húzzuk a vonalat, a második vonással nem szükséges érintkeznie. Ehhez hasonlóan a kézírással esetén is előfordul, hogy rövid vonalat írunk.

② Egyéb írásjelek

「。(まる)」 A mondat végét jelzi, a mondat végére tesszük, ugyanúgy, mint a pontot.

・おはようございます。 Ohayoo gozaimasu. Jó reggelt.

「、(てん)」 Vessző, a mondaton belüli tagolásra használjuk.

・じゃあ、また。 Jaa, mata. Viszlát, majd találkozunk!

A mondatvági 「か」 kérdőpartikula jelzi, hogy kérdőmondatról van szó, ezért a 「?」 kérdőjelet nem kell a mondat végére kitenni. Ha nem 「か」 kérdőpartikulára végződik a kérdőmondat, akkor a 「?」 kérdőjel kiírásával jelezzük a kérdőmondat jellegét. Informális szövegben előfordul, hogy 「か」-ra végződik a kérdőmondat, de mégis van a végén kérdőjel. Ezzel kapcsolatban nincsenek szigorú szabályok, a beszélő egyéni ízlésétől függ a használata. Mindig a mondat végén áll.

・おなまえは? Onamae wa Mi a neve?

A felkiáltó jel 「!」 használatára sincsenek szigorú szabályok, hivatalos, formális szövegekben nem használjuk. Csak a mondat végén állhat.

・きれいですね! Kiree desu ne. Milyen szép!

Idézet esetén nem idezőjelet “ “ használunk, hanem szögletes zárójellel 「 」 kezdjük és zárjuk az idézett szöveget. Bizonyos meghatározott információkra való figyelemfelkeltés céljából is használhatjuk. Magyarázó jegyzetek beágyazásakor a sima zárójelet () használjuk.

③ Függőleges és vízszintes irányú írás

A japán nyelvben írhatunk vízszintesen és függőlegesen is. A függőleges írású dokumentumokban a sorok az oldal jobb oldalán kezdődnek, és balra halad a szöveg. A kiadványok többsége függőleges írással készült, a könyv gerince a jobb oldalon található. A hivatalos iratok esetében gyakoribb a vízszintes írásmód, itt balról jobbra halad a szöveg.

④ A szavak közötti szóköz

A japán nyelvben a kandzsikat a hiraganákkal kombinálva használják, ennek köszönhetően a szóhatárok szemmel láthatóak. Ezért a japán nyelvben a szavak közé nem kerül szóköz, a szöveg folytonos. Ha nem egyértelmű, vagy nehezen érthető, akkor 「、(てん)」vesszőt használunk. A gyerekek és a külföldiek számára, akik még nem tudnak sok kandzsit olvasni, vannak szóközőkkel ellátott könyvek.

Nincsenek elválasztási szabályok sem, nem számít, ha egy szó az egyik sor végén kezdődik és a következő sor elején folytatódik. Nem szükséges elválasztójelet sem használni.

A mássalhangzó hosszításra használt kis 「つ」, az összetett szótagok kis 「や」「ゆ」「よ」 hiraganái, illetve a vessző 「、(てん)」, a pont 「。(まる)」, a kérdőjel 「?」, a felkiáltó jel 「!」, és a zárójelek záró része nem kerülhet a sor elejére.

Nyelvi-kulturális sarok

1. Köszönések

Japánban a találkozásokkor használt üdvözlések a napszak szerint változnak.

① 「おはようございます」 Jó reggelt!

Reggel, vagy délelőtti időpontban való találkozásokkor használjuk, ezt a kifejezést általában egy meghajlás kíséri. Családon belül vagy közeli barátok között az 「おはよう」 rövidebb változatot használják, és nem kell meghajolni. A válaszadáshoz ugyanazeket a kifejezéseket használjuk. Délelőtt, de már a délhez közeledő időpontban már nem az 「おはよう」 köszönést, hanem a 「こんにちは」-t használjuk. Ennek oka, hogy a reggeli köszönés a 「はよい`korán`」melléknévből származik. Mivel ezt az üdvözlést az aznapi első találkozásokkor használjuk, ezért a televízióban és a vendéglátóiparban dolgozók 「おはようございます」 kifejezéssel köszönnek a munka kezdetén, még akkor is, ha ez délutáni vagy esti, éjszakai időpontban van. Az utóbbi időben egyre szélesebb körben elterjedt a reggeli időponton kívüli használata.

② 「こんにちは」 Jó napot!

A nap folyamán használt köszönés. Családtagok egymás között nem használják. Általában meghajlás kíséri, de közeli viszonyban lévő emberek között ez nem szükséges. A hajnali óráktól sötétedésig használják. Válaszadáskor ugyanígy 「こんにちは」-val viszonyozhatjuk a köszönést. Mivel eredetileg a 「今日はご機嫌いかがですか」 'Ma hogy szolgál a kedves egészsége?' kifejezés rövidített változata, ezért a 「wa」 egy partikula, tehát helyesen 「こんにちは」-nak írandó, de vannak, akik 「こんにちはわ」-nak írják. Nem hivatalos levelek, e-mailek elején írott üdvözlésként is használják.

③ 「こんばんは」 Jó estét!

Éjszakai találkozáskor használjuk. Ez a kifejezés családon belül nem használatos. Általában meghajlás kíséri, de közeli viszonyban lévő emberek között ez nem szükséges. Válaszadáskor ugyanígy 「こんばんは」-val viszonyozhatjuk a köszönést. Csakúgy, mint a 「こんにちは」 esetében, a 「今晩はご機嫌いかがですか」 'Ma este hogy szolgál a kedves egészsége?' kifejezés rövidített változata, ezért a 「wa」 egy partikula, tehát eredetileg 「こんばんは」-nak írandó, de vannak, akik 「こんばんわ」-nak írják.

2. Búcsúzáskor használt köszönések

A búcsúzáskor használt köszönések a napszaktól függetlenek, viszont a társadalmi kapcsolattól vagy helyzettől függően változnak.

① 「さようなら」 Viszontlátásra!

Ez az elbúcsúzáskor használt leggyakoribb köszönés. Válaszadáskor ugyanígy 「さようなら」-val viszonyozhatjuk az elköszönést, de a ②-ban bemutatott köszönést is használhatjuk. Akkor használatos, amikor munka vagy iskolai óra befejeztével hazaindulunk, illetve amikor utazás vagy nyaralás miatt hosszú ideig nem látjuk egymást, vagy ha nem tudjuk, hogy legközelebb mikor találkozunk az illetővel.

② 「じゃあ、また」 Viszlát később!

Ez a Viszlát!-hoz hasonló informális kifejezés könnyedebb változata. Előfordul csak a 「じゃあ」 változatban is. Ha tudjuk, mikor találkozunk legközelebb, akkor azt mondhatjuk, hogy 「また明日」 'Viszlát holnap!', 「また来週」 'Viszlát jövő héten!', 「また木曜日」 'Viszlát csütörtökön!'. Ha nem tudjuk, mikor lesz a következő találkozó, akkor azt mondhatjuk, hogy 「またいつか」 'Viszlát valamikor!', 「また今度」 'Viszlát legközelebb!」 stb. Ha ugyanazon a napon újra találkozunk, akkor 「また後で」 'Viszlát később!」 köszönést is használhatunk. Baráti, közeli viszonyban lévő emberek gyakran használják. A 「じゃあ」 köszönés udvariassági foka viszonylag alacsony, ezért munkahelyi alafőlérendeltségben egy főnök az alkalmazottnak, vagyis a magasabb rangú az alacsonyabbrangúval szemben használhatja, de fordítva, az alkalmazott a főnökkel szemben nem. Ez esetben a ③ kifejezés használatos.

③ 「おさきにしつれいします」、「おつかれさまでした」 Munkával kapcsolatos köszönések

A munkanap végén a munkahelyről való távozáskor használatos kifejezés. Az elsőként távozó személy 「おさきに」 'Ön előtt (távozom) 'しつれいします 'elnézést kérek'」 kifejezést használja. Erre válaszként 「おつかれさまでした」 kifejezéssel az elvégzett munkát elismerve megköszönjük a munkáját. Ha a főnök jön el először, akkor az 「おさきに」 rövidebb verziót is használhatja. Ha együtt távoznak, akkor kölcsönösen 「おつかれさまでした」 köszönéssel búcsúznak el egymástól.

3. A köszönet kifejezése

① 「ありがとうございます」 Köszönöm szépen!

Ez a köszönetnyilvánítás általános kifejezése. A köszönet hangsúlyosabb kifejezésére használhatjuk a 「どうもありがとうございます」 kifejezést is. Családi vagy a közeli baráti kapcsolatokban, ahol nem szükséges az udvariassági formákat tartani, használhatjuk csupán az 「ありがとう」 és a 「どうも」 kifejezéseket. Akkor is használhatjuk, ha valaki ajándékot ad nekünk, ajtót nyit előttünk stb. Ha valaki lefordít valamit, vagy bevásárol stb., időigényesebb szívességet tesz nekünk, akkor 「ありがとうございました」, múlt idejű alakot használunk. Japánban nemcsak az éppen kapott szívességért szokás hálát adni, hanem a korábban kapott szívességért is. Ebben az esetben 「この間は(a minap) ありがとうございました」 kifejezést használjuk. Válaszként 「いいえ(Nincs mit.)」「どういたしまして'Szívesen.」 kifejezésekkel viszonyozhatjuk a köszönést.

② 「すみません」 Elnézést. Köszönöm.

Eredetileg ez a bocsánatkérés kifejezése. A partner a mi érdekünkben tett cselekedete, az általunk okozott kellemetlenségekért érzett hála kifejezése. Felnőttek körében ezt a kifejezést gyakrabban használják, mint a 「ありがとうございます」-t. Gyakran használják mindkét kifejezést egymás után.

4. Bocsánatkérés

A 「すみません」 a fentiekhez hasonlóan a bocsánatkérés kifejezése. Válaszul az 「いいえ 'Nem történt semmi.'」 kifejezést használhatjuk.

5. A partner figyelmének felkeltésére használt kifejezések

A 「すみません」 kifejezés egy harmadik módon is használható. Az étteremben a pincért vagy a pincérmót a 「すみません」 kifejezéssel hívjuk. Választ a 「はい」 kifejezéssel adhatunk. Ha valakitől kérünk valamit, vagy kérdést teszünk fel a tanárnak, akkor nem egyből térünk a tárgyra, hanem előtte bevezetesként megszólítjuk az illetőt: 「すみません」 (Elnézést, ...).

だい2か もういちど おねがいします /カタカナ**MOO ICHIDO ONEGAI SHIMASU / KATAKANA****1. Katakana**

A katakana írásrendszerrel kapcsolatban a hiraganától eltérő esetekre térünk ki.

① Hosszítás

A katakana írásrendszerben a magánhangzók hosszítását a 「ー」 jellel jelöljük. Vízszintes írás esetén fekvő, függőleges írás esetén álló irányú egyenes vonal.

・ヨーロッパ	YOOROPPA	Európa	ヨ	コ
・コーヒー	KOOHII	káv	ッ	ヒ
			パ	

② Idegen eredetű szavak hangjainak átírása katakanával

Az eredetileg a japán nyelvben nem létező, idegen eredetű szavak hangjainak leírására a hiragana írásrendszerben nem létező katakana kombinációk is vannak.

	ウィ wi		ウエ we	ウオ wo			
			シエ se		・アルディ	ARUDI	ALDI
	ティ ti	トゥ tu			・ソファ	SOFA	kanapé
			チェ cse		・フィリピン	FIRIPIN	Fülöp-szigetek
ツァ ca			ツエ ce	ツォ co	・パーティー	PAATII	parti (buli)
ファ fa	フィ fi		フェ fe	フォ fo			
			ジエ dzse				
	ディ di	ドウ du					
		デュ dju					

③ Idegen eredetű szavak átírása

Az idegen eredetű szavakat nem az eredeti nyelv helyesírásával írják át, hanem a kiejtett hangok alapján a leginkább hasonlító katakana karakterek használatával. A szó szótagokra oszlik ("egy mássalhangzó + egy magánhangzó" vagy "egy magánhangzó"), minden szótaghoz katakana jelet alkalmaznak. Azokat a torlódó mássalhangzókat, amelyek mögött nincs magánhangzó, kiegészítjük: a 「d」 és a 「t」 esetén 「o」-val, egyéb esetben 「u」-val. A hangsúlyos szótagok hosszú magánhangzóvá vagy kettős mássalhangzóvá válhatnak.

・マドリード	MADORIIDO	Madrid	→ 「ma」	→ mássalhangzó+magánhangzó	→ 「マ(MA)」
			→ 「d」	→ magánhangzóval kiegészítve	→ 「ド(DO)」
			→ 「ri」	→ mássalhangzó+magánhangzó	
				hangsúlyos; hosszú magánhangzóvá válik	→ 「リー(RII)」
			→ 「d」	→ magánhangzóval kiegészítve	→ 「ド(DO)」
			* 「マドリード」 szót 「マドリッド」-nak is írják.		

④ Magyar személynevek

Alexandra	アレクサンドラ	Ádám	アーダーム
Brigitta	ブリギッタ	Bence	ベンツェ
Dóra	ドーラ	Dávid	ダービド／ダーヴィド
Enikő	エニクー	Ferenc	フェレンツ
Eszter	エステル	Gábor	ガーボル
Evelin	エヴェリン	Gergő	ゲルゲー
Fanni	ファンニ	János	ヤーノシュ
Izabella	イザベツラ	József	ヨーゼフ
Judit	ユディット	Krisztián	クリスティアーン
Júlia	ユーリア	Kristóf	クリシュトーフ
Kármén	カールメン	Márton	マールトン
Kinga	キングア	Patrik	パトリク
Krisztina	クリスティナ	Péter	ペーテル
Melinda	メリンダ	Sándor	シャーンドル
Virág	ヴィラーグ	Tibor	ティボル
Zsófia	ジョーフィア	Zsombor	ジョンボル

⑤ Magyar helynevek

Budapest	ブダペスト	Mórahalom	モーラハロム
Békéscsaba	ベーケーシュチャバ	Nagykanizsa	ナジカニジャ
Cegléd	ツェグレード	Nyíregyháza	ニーレジハーザ
Debrecen	デブレツェン	Pécs	ペーチ
Dunakeszi	ドゥナケスイ	Sopron	ショプロン
Dunaújváros	ドゥナウーイヴァーロシュ	Szeged	セゲド
Eger	エゲル	Székesfehérvár	セーケシュフェヘールヴァール
Érd	エールド	Szolnok	ソルノク
Győr	ジュール	Szombathely	ソンバトヘイ
Harkány	ハルカーニ	Tata	タタ
Kaposvár	カポシュヴァール	Tatabánya	タタバーニャ
Kecskemét	ケチケメート	Veszprém	ヴェスプレーム
Miskolc	ミシュコルツ	Zalaegerszeg	ザラエゲルセグ

1. 「～てください」 és 「おねがいします」 Kérem, ...! Legyen szíves!

「きいてください」、「みてください」 kifejezésekhez hasonlóan az 「(ige) + てください」 egy olyan kifejezés, amellyel megkérünk valakit egy cselekvésre. Akkor használatos, amikor a tanár a tanulóknak, az orvos a betegnek vagy a szervező a megbeszélés résztvevőinek ad valamilyen utasítást. Kérés kifejezésére is használható.

Az 「おねがいします」 a 'kérem, legyen szíves' használatához hasonlóan a kérés kifejezésének kiegészítése.

2. 「しつれいします」 Elnézést!

Ez egy kifejezés, hogy bocsánatot kérjünk udvariatlanságunkért. Az 1. leckében búcsúzó köszönésként már érintettük. Ezen kívül olyan helyzetekben könnyed üdvözlésként használhatjuk, amikor az ember elhagyja a termet egy óra vagy értekezlet közepén, vagy amikor belép egy olyan helyiségbe, ahol már van valaki. Egyéb változatai: 「ちょっと、しつれいします」「すみません。しつれいします」

3. Megszólítás

Japánban szokás, hogy ha valakit megszólítunk, említünk, akkor a nevét tiszteletbeli utótaggal kísérik. A 「～さん」 a legelterjedtebb, ami férfira és nőre, korra való tekintet nélkül általában mindenkire vonatkozik. Baráti kapcsolatban a 「személynév + さん」 is használható, de munkahelyen, kevésbé közeli ismerősöknél a 「családnév + さん」 megszólítás általános. Gyermek, nagyon szeretett személy esetén a 「～ちゃん」, fiúgyermeknél a 「～くん」 használatos. Hivatalos megszólításnál a 「～さま」, tanárok és orvosok esetében a 「～先生」 megszólítás használatos.

Ha ismerjük a beszélgetőpartnerünk nevét, akkor az 「あなた」 megszólítás használata helyett helyesebb, ha a nevéen szólítjuk.

だい3か どうぞ よろしく

Doozo yoroshiku

はじめまして。
Hajimemashite.
わたしは マリアです。
Watashi wa Maria desu.

のた です。
Noda desu.
どうぞ よろしく。
Doozo yoroshiku.

FORMA

- わたしは マリア です。 Watashi **wa** Maria **desu**.
- わたしは にほんごが できます。 Watashi wa nihongo **ga** deskimasu.
- わたしも エンジニア です。 Watashi **mo** enjinia desu.

HASZNÁLAT

- Saját magamról elmondani, hogy ki vagyok.
- Milyen nyelven tudok beszélni.
- Az én foglalkozásom is ugyanaz, mint másnak.

1. わたしは マリアです。Én Mária vagyok.

Az 「AはBです」 szerkezettel 'A'-ról állítjuk, hogy 'B'. A mondat alanya, vagy témája 'A', és 'B' azt jelzi, hogy mi vagy ki A. A 「は」 partikula az 'A' alany után következik. Ezt a partikulát 「は」-nak írjuk, de /wa/-nak ejtjük. Tagadó mondat esetén a 「です」 helyett 「じゃないです」 áll.

A 「じゃないです」-ban a 「じゃ」 a beszélt nyelvben használt tömörítés, az eredeti forma 「ではないです」. Az eldöntendő kérdő mondatot úgy képezzük, hogy a mondat végére kirakjuk a 「か」 kérdőpartikulát. A kérdő névmást (mit, ki) tartalmazó mondatban a kérdő névmás oda kerül, ahová a válaszmondatban kerülne. Nem szükséges feltétlenül a mondat elejére helyezni. A kérdő mondatokat emelkedő hanglejtéssel intonáljuk. A beszélgetés közben intonálhatjuk emelkedő hanglejtéssel csak a minket érdeklő szót, a többi nem szükséges.

- わたしは がくせい です。 Watashi **wa** gakusee **desu**. Én diák vagyok.
- わたしは がくせい じゃないです。 Watashi **wa** gakusee **janai desu**. Én nem vagyok diák.
- わたしは がくせい ではないです。 Watashi **wa** gakusee **dewanai desu**. Én nem vagyok diák.
- マリアさんは がくせい ですか。 Maria-san **wa** gakusee desu **ka**. Maria, Ön diák?
- おしごとは なんですか。 Oshigoto wa **nan** desu **ka**. Mi a munkája?
- おしごとは？ Oshigoto wa? A munkája?

2. わたしは にほんごが できます／できません。Tudok/nem tudok japánul.

A mondatot lezáró ige 「ます」 végződéssel rendelkezik. Tagadó alakban 「ません」. Kérdőmondat esetén 「か」 partikula kerül a mondat végére.

- わたしは にほんごが できます。 Watashi wa nihongo **ga** dekimasu. Tudok japánul.
- わたしは にほんごが できません。 Watashi wa nihongo **ga** dekimasen. Nem tudok japánul.
- マリアさんは にほんごが できますか。 Maria-san wa nihongo ga dekimasu **ka**. Maria, tud japánul?
- マリアさんは なにごが できますか。 Maria-san wa **nanigo** ga dekimasu **ka**. Maria, milyen nyelven tud?

3. わたしも エンジニアです。Én is mérnök vagyok.

A「も」partikula jelentése "is". A「AはBです」mondat esetén az 'A' elemet kísérő「は」partikula változik「も」partikulára.

- A: わたしは エンジニア です。 Watashi wa enjinia desu. **Én mérnök vagyok.**
B: わたしも エンジニア です。 Watashi **mo** enjinia desu. **Én is mérnök vagyok.**

4. マリアさんは せんせい ですか。Maria tanár?

A「か」partikulának két funkciója van: jelzi, hogy a mondat kérdés, illetve kifejezhet meglepődést is. Az első esetben a mondatot emelkedő hanglejtéssel ejtjük, és a「か」 azt jelzi, hogy a mondat kérdés. A második, meglepődést kifejező esetben a mondatot ereszkedő hanglejtéssel ejtjük, ekkor a「か」 azt jelzi, hogy a kifejezés meglepetést okoz a beszélőnek.

- マリアさんは せんせい ですか。 Maria-san wa sensee desu **ka**. **Maria tanár?**
•A: わたしは エンジニア です。 Watashi wa enjinia desu. **Én mérnök vagyok.**
B: そうですか。 Soodesu **ka**. **Valóban? Tényleg?**

5. ホセさんですね。Ön José, ugye?

A「ね」partikulának két funkciója van: az elhangzottak ellenőrzése, illetve dicséretet, érzelmet fejez ki. A következő példában a beszélő ellenőrzésként elismétli a nevet, mert nem biztos, hogy jól értette. A mondat emelkedő hanglejtésű, ilyenkor a「ね」 azt jelzi, hogy ez a mondat megerősítés, ellenőrzés. Ezzel szemben a másik példában a kifejezés ereszkedő hanglejtéssel hangzik el, ebben az esetben a mondat dicséretet fejez ki.

- A: ホセ です。 Hose desu. **José vagyok.**
B: ホセさん ですね。どうぞ よろしく。 Hose-san desu **ne**. Doozo yoroshiku. **José, ugye? Nagyon örvendek.**
•そうですか。すごいですね。 Soodesu ka. Sugoidesu **ne**. **Igazán? Milyen csodálatos!**

Nyelvi-kulturális sarok

1. Az E/1. személy kifejezései

A japán nyelvben az 'Én' személyes névmásnak különböző formái vannak, nemtől és nyelvhasználatától függően. A「わたし」udvarias és általánosan használható mindenki számára. Formálisabb kontextusban a választékosabb「わたくし」használatos. A férfiak gyakran használják a「ぼく」-t vagy a「おれ」-t, míg a nők az「あたし」-t. A「じぶん」eredetileg azt jelenti, hogy „maga, saját”, de manapság az E/1. személyű személyes névmás szinonimájaként is használják.

2. A japán családnevek, utónevek

Japánban egy házaspár két tagja azonos vezetéknevvvel rendelkezik. Hagyományosan a nő a férje vezetéknevét veszi át. A születendő gyerekeknek a szülők által választott vezeték- és egy személynéve van. A japán nevek esetében a vezetéknev van elől, majd az utónév következik (pl. Takeda Hitoshi, Yamada Yuzo). Formális környezetben, például a munkahelyen vagy az iskolában, mindenkit vezetékneven szólítanak a「さん」szócskát a vezetéknev után illesztve (pl. Takeda san, Yamada san). A külföldiek esetében a nyugati stílushoz igazodva a nevüket általában fordított sorrendben olvassuk, először az utó--, majd a vezetéknevvvel (pl. John Smith, José García).

Gyakori, hogy a külföldieket a személynévükön szólítják a「さん」szócskával kiegészítve (Erika san, Kinga san).

3. Névjegykártya

Japánban szokás, hogy bemutatkozáskor névjegykártyát cserélnek. Korábban csak munkahelyi környezetben volt szokás, de manapság nem ritka, hogy az egyetemisták is hordanak magukkal a nevükkel és elérhetőségükkel ellátott kártyákat. A névjegykártyák cseréje a találkozók, megbeszélések elején történik, ezáltal könnyen azonosíthatjuk, hogy milyen cégtől, kivel beszélünk. A találkozás eleji névjegykártyák cseréjével elkerülhetjük azt a kellemetlen helyzetet is, amikor esetleg nem tudjuk megszólítani a másikat, mert nem emlékszünk a nevére. A névjegykártya átadás szabályai szerint a kártyát két kézzel fogva, az írott felével a partner felé fordítva adjuk át, kissé meghajolva és hangosan is bemutatkozva. A névjegykártya szenzitív adatokat tartalmaz, ezért átvétele után gondos odafigyeléssel kell bánni vele. pl. magunk elé helyezni a tárgyalóasztalon. Semmiképpen sem szabad hanyagul bánni vele, vagy rendetlenül fiókban tárolni stb.

4. Japán töltelékszavak

A töltelékszavak azok a praktikus kifejezések, amelyek a társalgás gördülékeny folytatását segítik. Az 「あのう」 töltelékszót használhatjuk a figyelem felkeltésére, valakinek a megszólítására is.

•あのう、キムさんは せんせいですか。 Anoo, Kimu-san wa sensee desu ka. (Öö, elnézést), Kim úr/asszony, ön tanár?

Az 「あのう」 akkor is hasznos, ha elakadunk a következő szó keresésében:

•キムさんは、あのう、フランスごが できますか。 Kimu-san wa, anoo, furansugo ga dekimasu ka.

Kim úr/asszony, öööö, beszél franciául?

Ha a beszélgetőpartner által elmondottak azonnali ismétlését kérjük, akkor az 「えっ？」 kifejezést használhatjuk.

•A: さとうです。 Satoo desu. Sató vagyok.

B: えっ? ;E? Hogy? Mi?

A: 「さ、と、う」です。 Sa-to-o desu. Sa-tó vagyok.

5. A 「そうですか。」 különböző helyzetekben

A 「そうですか」 kifejezést különféle helyzetekben használjuk. Mindenekelőtt akkor, ha a beszélgetőpartnerünk az általunk elmondottakat érdekesnek vagy meglepőnek találja.

•A: わたしは エンジニアです。 Watashi wa enjinia desu. Mérnök vagyok.

B: そうですか。 Soodesu ka. Valóban? Nahát!

Meglepődés esetén a 「そうですか」 helyett gyakran használjuk a 「すごいですね」 kifejezést.

•A: わたしは エンジニア です。 Watashi wa enjinia desu. Mérnök vagyok.

B: すごいですね。 Sugoidesu ne. Ez csodálatos!

A 「そうですか」 egyszerűen annak kifejezésére is szolgálhat, hogy megértettük, amit mondtak nekünk:

•A: わたしは エンジニアじゃないです。 Watashi wa enjiniajanai desu. Én nem vagyok mérnök.

B: そうですか。 Soodesu ka. Valóban? Értem.

•A: わたしは こうむいんです。 Watashi wa koomuin desu. Köztisztviselő vagyok.

B: そうですか。 わたしも こうむいんです。 Soodesu ka. Watashi mo koomuin desu. Valóban? Én is köztisztviselő vagyok.

6. べんきょうちゅうです

Ha azt akarjuk kifejezni, hogy valamilyen tevékenység éppen folyamatban van, a 「ちゅう」 szócskát kell a tevékenységet kifejező főnév után tenni.

•べんきょうちゅうです。 Benkyoochuu desu. Éppen tanulok.

•しごとちゅうです。 Shigotochuu desu. Éppen dolgozik.

7. すこし Kicsit

A 「すこし」 egy határozószó, amely 'kicsit' jelent, és megelőzi az igét. Egyéb gyakoriságot kifejező határozószavak: 「けっこう」 'elégé' és 「よく」 'gyakran, jól'.

・はい、**すこし** できます。 Hai, **sukoshi** dekimasu. Igen, **kicsit** tudok.

8. (Az ön) neve, (az Ön) munkája

A japán nyelvben a beszélgetőpartner iránti udvariasság érzékeltetésére 「お」 előtag kerül bizonyos szavak elé.

・**お**なまえ、**お**しごと、**お**くに

Egyéb szavak előtt is állhat 「お」 előtag, hogy udvariasabban hangozzanak.

・**お**かね、**お**ちゃ、**お**すし

Egyéb, általában kínai eredetű szavak esetében az 「お」 helyett 「ご」 előtag kerül.

・**ご**しゅじん、**ご**かぞく

だい4か かぞくは 3にんです

Kazoku wa san-nin desu

わたしの かぞくは 3にんです。
Watashi no kazoku wa san-nin desu.

ちちとははとわたしです。
Chichi to haha to watashi desu.

FORMA

- かぞくは ちちと ははと わたしです。 Kazoku wa chichi to haha to watashi desu.
- あねは おおさかに すんでいます。 Ane wa Oosaka ni sunde imasu.
- あにの こどもは 4さいです。 Ani no kodomo wa yon-sai desu.

HASZNÁLAT

- Saját családom szerkezetét leírni.
- Elmondani, hogy hol lakom.
- Elmondani a családi kapcsolatokat.

1. かぞくは ちちと ははと わたしです。 A családom: az apám, az anyám és én.

A「と」partikula két főnév összekapcsolására szolgál. Hasonló a magyar nyelvben az 'és' kötőszóhoz, de abban különbözik, hogy csak főneveket kapcsol össze, mondatokat nem.

• かぞくは ちちと ははと わたしです。 Kazoku wa chichi to haha to watashi desu. A családom: az apám, az anyám és én.

2. あねは おおさかに すんでいます。 A nővérem Ószakában él.

Udvarias nyelven az „élni” jelen idejű formája: 「すみませす」。Abban az esetben, ha „jelenleg él valahol” jelentésben használjuk, akkor a「すんでいます」 folyamatos alakot használjuk. A helyhatározó után「に」partikula áll.

• あねは おおさかに すんでいます。 Ane wa Oosaka ni sunde imasu. A nővérem Ószakában él.

3. かぞくは さんにんです。 A családban hárman vagyunk.

A szám és az utána következő「にん」szócska az emberek számlálószava. Az ilyen utótagokat számlálószavaknak nevezzük, használatuk gyakori a japán nyelvben a mennyiség és időtartam kifejezésére (lásd Szótár 81. o.). Az emberek számlálószava a「にん」, de az egy fő, két fő kifejezése kivétel: 「ひとり」és「ふたり」。A hány ember kérdés esetén, a「なん」kérdőszót a mondatban oda tesszük, ahol a számnak kell állnia, a mondat végére「か」mondatzáró partikula kerül.

- かぞくは さんにん です。 Kazoku wa san-nin desu. A családom háromtagú.
- かぞくは なんにん ですか。 Kazoku wa nannin desu ka. A családja hány tagú?

4. あにの こども a bátyám gyereke

A「の」partikula az előtte álló és az őt követő főnév között áll, birtokos szerkezetet vagy eredetet fejez ki.

• あにの こども ani no kodomo a bátyám gyereke

5. あにの こどもは 4さいです。 A bátyám gyereke 4 éves.

A 「さい」 utótaggal kifejezhetjük az életkort. A 「20」 éves kifejezés kivétel, 「はたち」-nak ejtjük.

- ・あにの こどもは 4さい です。 Ani no kodomo wa yon-sai desu. A bátyám gyereke 4 éves.
- ・わたしは はたち です。 Watashi wa hatachi desu. Én 20 éves vagyok.

Az 1, 8, 10 számok használatakor összeolvadás történik.

- ・いっさい、じゅういっさい、にじゅういっさい、... issai, juu-issai, nijuu-issai 1 éves, 11 éves, 21 éves, stb.
- ・はっさい、じゅうはっさい、にじゅうはっさい、... hassai, juu-hassai, nijuu-hassai 8 éves, 18 éves, 28 éves, stb.
- ・じゅっさい、さんじゅっさい、よんじゅっさい、... jussai, san-jussai, yon-jussai 10 éves, 30 éves, 40 éves, stb.

Az életkor megkérdezéséhez a 「なん」 kérdőszót a mondatban arra a helyre tesszük, ahol a számnak kell állnia, a mondat végére 「か」 mondatzáró partikula kerül. A 「なんさい」 kérdőszó helyett az 「いくつ」 kifejezést is használhatjuk. Amikor egy idősebb vagy ismeretlen személy életkorát kérdezzük, a tiszteleti előtagot használjuk: 「おいくつ」.

- ・なんさい ですか。 Nan-sai desu ka. Hány éves?
- ・おいくつ ですか。 Oikutsu desu ka. Mennyi idős?

Nyelvi-kulturális sarok

1. Családtagok megszólítása

A japán nyelv az elnevezésekben különbséget tesz, ha a saját családunk tagjairól beszélünk másoknak, illetve ha mások családtagjairól beszélünk. A saját családra vonatkozó elnevezések magukban foglalják az 'enyém' jelentést, ezért saját apánkról beszélve nem a 「私の父」 kifejezést, csak a 「父」 'apám' kifejezés használjuk, ebből magától értetődik, hogy a saját apámról van szó. Ellenben amikor valaki másnak az apjára, például a beszélgetőpartnerünk apjára utalunk, akkor az udvarias 「あなたのお父さん」 (kb 'Az Ön kedves édesapja') kifejezést használjuk.

2. A család tágabb értelemben

A szüleink férfi és nő testvérei, a nagybácsi 「おじ／おじさん」, és a nagynéni 「おば／おばさん」, az ő gyerekeiket, az unokatestvéreket nemre való tekintet nélkül 「いとこ」-nak nevezzük. A házastársunk révén közeli rokonaink megnevezése elé a 「義理の」 kifejezést tehetjük (pl. 義理の母、義理の父、義理の兄、義理の妹、anyósom, apósom, sógorom, sógornóm, stb.). Párkapcsolatban a partnerünkre a 彼／ボーイフレンド、彼女／ガールフレンド、パートナー (barátom, barátnóm, partnerem) kifejezéseket használhatjuk. Második házasság esetén gyakran használjuk a 'második felesége, 'második férje' (2番目の奥さん、2番目の旦那さん) kifejezéseket.

3. Szabad-e az életkorra rákérdezni?

Senki sem szereti, ha a koráról kérdezik, ez alól a japánok, különösen a japán nők sem kivételek. Általában nem okoz gondot egy harmadik személy életkorának megkérdezése, ha például valaki fényképet mutat nekünk, de óvatosság javasolt a beszélgetőpartnerünk életkorának megkérdezésekor.

4. Ha nincs munkánk...

Manapság előfordul, hogy valamilyen körülmény miatt éppen nincs munkánk. Ilyenkor praktikus a 「今、仕事をさがしています。」 'Éppen munkát keresek.' kifejezés. Valamint a 「就活中」 'Álláskeresésben vagyok'. A 「無職」 'munkanélküli' kifejezést akkor használjuk, ha valaki általában nem dolgozik.

だい5か なにが すきですか

Nani ga suki desu ka

FORMA	
•にくが すきです。	Niku ga suki desu.
•やさいは すきじゃないです。	Yasai wa sukijanai desu.
•あさごはんを たべます。	Asagohan o tabemasu.
•コーヒーを よくのみます。	Koohii o yoku nomimasu.

HASZNÁLAT
•Beszélni az általunk kedvelt ételekről.
•Beszélni az általunk nem kedvelt ételekről.
•Beszélni arról, hogy mit eszünk.
•Beszélni arról, hogy milyen gyakran iszunk valamit.

1. にくが すきです。やさいは すきじゃないです。 Szeretem a húst. A zöldséget nem szeretem.

Ha arról beszélünk, amit szeretünk, a japán nyelvben a 「すきです」 szerkezetet használjuk. A 「が」 partikula jelzi, hogy mit szeretünk. A 「すきです」 egy NA-típusú melléknév. A japánban kétféle melléknév létezik: az I-típusú melléknév és a NA-típusúak. Mindkettőt más szabályok szerint kell ragozni. A NA-melléknév esetén, hasonlóan, mint a főnévi állítmányú mondatban, az állító alak 「です」-re, a tagadó alak 「じゃないです」-re végződik. A tagadó mondatban a partikula, amely megjelöli azt, ami nem tetszik, 「は」-ra változik. Ha a mondat végére a 「か」 zárópartikulát illesztjük, akkor kérdő mondatká válik.

- にくが すきです。 Niku **ga** suki desu. Szeretem a húst.
- さかなは すきじゃないです。 Sakana **wa** sukijanai desu. Nem szeretem a halat.
- にくが すきですか。 Niku ga suki desu **ka**. Szereti a húst?
- なにが すきですか。 Nani ga suki desu **ka**. Mit szeret?

① A は partikula

Annak jelölésére, hogy ki szeret valamit, a 「は」 partikulát használjuk. A 「は」 jelöli a mondat alanyát vagy témáját.

- わたしは にくが すきです。 Watashi **wa** niku ga suki desu. Én szeretem a húst.

A 「食べ物について」「飲み物について」 vagyis 'az ételekről, italokról szólva' kifejezés esetén, amikor a beszélgetés tárgyát, halmazát szeretnénk behatárolni, szintén használhatjuk a 「は」 partikulát.

- たべものは なにが すきですか。 Tabemono **wa** nani ga suki desu ka. Ennivalóból mit szeretsz?

Hasonlóképpen, a 「は」 partikula akkor is használatos, ha kérdést teszünk fel a beszélgetőpartnerrel vagy a beszélgetés tárgyával kapcsolatban. Ebben az esetben a mondat 「は」 utáni részét elhagyjuk, a mondat intonációja emelkedő hanglejtésű, jelezve, hogy kérdésről van szó.

- わたしは にくが すきです。 Bさん **は**? Watashi wa niku ga suki desu. B-san **wa**? Én szeretem a húst. B san?
- A:わたしは にくが すきです。 Watashi wa niku ga suki desu. Én szeretem a húst.

- B:さかな **は**? Sakana **wa**? És a halat?

② A も partikula

Az 'is, ugyanúgy' kötőszó kifejezésére a 「～も同様に」 szerkezetet használjuk. Az, amit szeretünk után álló 「が」 partikula, illetve az alany, témajelölő 「は」 partikula helyett áll a 「も」 partikula. (Lásd 2. lecke 3. pont)

・にくが すきです。さかなも すきです。 Niku ga sukidesu. Sakana **mo** sukidesu. Szeretem a húst. A halat is szeretem.

・A: わたしは にくが すきです。Bさんは? Watashi wa niku ga suki desu. B-san wa? Szeretem a húst. B san (szereti)?

B: 「わたし**も** にくが すきです。」 Watashi **mo** niku ga suki desu. Én is szeretem a húst.

③ A と partikula

Az 「A と B」 'és' kötőszó kifejezésére két vagy több főnév felsorolása esetén a 「と」 partikulát használjuk. Nem használható két mondat összekapcsolására. (Lásd az L4 1. pontot).

・わたしは にく と さかな が すきです。 Watashi wa niku **to** sakana ga suki desu. Szeretem a húst és a halat.

2. あさごはんをたべます。Reggelizem (reggelit eszem).

Amikor japánul arról beszélünk, hogy mit eszünk és mit iszunk, a cselekvés közvetlen tárgyát az 「を」 partikulával kifejezzük ki. Állító alakban az ige 「～ます」 végződést, tagadó alakban 「～ません」 végződést kap. Tagadó mondatokban a tárgy 「は」 partikulát kap. Ha az állító mondat végéhez hozzáadjuk a 「か」 mondatzáró partikulát, akkor a mondat kérdővé válik.

・パン**を** たべます。 Pan **o** tabemasu. Kenyeret eszem.

・さかな**は** たべません。 Sakana **wa** tabemasen. Halat nem eszem.

・あさごはん**を** たべますか。 Asagohan **o** tabemasu **ka**. Eszel reggelit?

・なに**を** たべますか。 Nani **o** tabemasu **ka**. Mit eszel?

A japán nyelvben, ha megkérdezzük valakit, hogy akar-e enni vagy inni valamit, akkor a 「～たべますか。／～のみますか。」 kifejezésekkel tehetjük meg ezt. Ezekben az esetekben a tárgyat jelölő 「を」 partikula gyakran kimarad.

・コーヒー、**のみますか**。 Khoohii, **nomimasu ka**. Iszol kávét?

3. コーヒーをよくのみます。Gyakran iszom kávét.

A cselekvés gyakoriságát 「いつも」 'mindig', 「よく」 'gyakran', 「あまり」 'nem nagyon' határozószavakkal fejezhetjük ki. Az 「いつも」 és a 「よく」 esetében az ige állító alakban áll 「よく～ます」, az 「あまり」 esetében tagadó alakban. Ha a cselekvés gyakoriságára szeretnénk rákérdezni, a 「よく～ますか?」 kifejezést használhatjuk.

・いつも あさごはん**を** たべます。 Itsumo asagohan **o** tabemasu. Mindig eszem reggelit.

・コーヒー **を** よく のみます。 Koohii **o** yoku nomimasu. Gyakran iszom kávét.

・コーヒー **は** あまり のみません。 Koohii **wa** amari nomimasen. Nem nagyon szoktam kávét inni.

・あさごはん **を** よく たべますか。 Asagohan **o** yoku tabemasu **ka**. Gyakran reggelizel?

Nyelvi-kulturális sarok

1. たべます、のみます

A japán nyelvben az „enni” és „inni” fogalmak használatának módja némileg eltér a magyartól. Japánban a miszo levest és más folyékony ételeket isszák, tehát a 「のみます」 ige használatos. Azonban ha leves állagú az étel, de sűrű, vagy tézta van benne pl. sűrű húsleves vagy curry-étel, azt eszik, tehát a 「たべます」 ige használatos.

A magyarban van egy ige, a fogyasztani, amely magában foglalja az evés és az ivás cselekvését, de japánul ennek nincs megfelelője, amely mindkettőre használható lenne. Emiatt előfordulhat, hogy amikor azt szeretnénk mondani, hogy elfogyasztok egy kávét piritóssal, akkor elbizonytalanodhatunk, hogy a 「たべます」 vagy a 「のみます」 ige használata helyes-e. Japánul általában külön mondják mit esznek és mit isznak, de az előző példára utalva, ilyen esetben használhatjuk a 「たべます」 igét.

2. ごはん、パン Rizs, kenyér

「ごはん」: Japánul ennek a szónak két jelentése van: főtt rizs és étel. Ősidők óta a rizs volt a japánok fő tápláléka, ezért lett végül az "étel" szinonimája. Japánban a napi háromszori étkezés az általános, ezek neve: 「朝ごはん」 'reggeli', 「昼ごはん」 'ebéd', 「晩ごはん」 'vacsora'. Ezeket a szavakat a nap három étkezési időpontja: あさ 'reggel', ひる 'dél', ばん 'este', és a 「ごはん」 szó alkotja:

「パン」: A kenyér olyan étel, amely Japánban eredetileg nem létezett. A portugálok hozták a 16. században, így a portugál elnevezés honosodott meg a Japánban is. Később a kenyér egyéb típusait fejlesztették ki Japánban, mint például az édes bab töltelékkel tartalmazó 「アンパン」, a curry töltelékkel 「カレーパン」, stb., édes kenyerek, zöldségekkel töltött kenyér és más egyéb fajták. A japán nyelvben a 「パン」 szót általános gyűjtőfogalomként használják, amely magában foglal mindenféle kenyérral vagy zsemelével készült ételt, mint például a szeletelt kenyér (食パン), croissant (クロワッサン), bagett (フランスパン), vagy a szendvics (サンドイッチ) stb.

3. A japán reggeli

Manapság a japánok rizst (ごはん食), valamint kenyeret, péksüteményt (パン食), egyaránt fogyasztanak reggelire, bár mostanában a kenyérfélék fogyasztása vált uralkodóvá. Természetesen sok család van, amelyik váltogatja az egyik és a másik típusú reggelit.

ごはん食: Főtt rizs, miszo leves, hal, omlett vagy rántotta, erjesztett bab, tofu stb. Gyakori, hogy a napot fehérjével kezdjük. Innivaló a zöldtea. Gyakran esznek még hozzá ecetes zöldségeket, salátát, valamint gyümölcsöt.

パン食: kenyér vagy zsemle, leves, tojásétel és kolbász, sonka, sajt, saláta, gyümölcs, joghurt stb. Innivaló: kávé, gyümölcsle stb.

Egy európai számára furcsa lehet reggel halat és zöldséget enni, de Japánban van egy mondás: 「一汁一菜」 mely szerint a japán főétel, a rizs mellett levesből, főételből (pl. hal), savanyított zöldségből áll az étkezés. Manapság is alapvetően ezekből áll egy japán reggeli.

4. コーヒー、のみますか?

Azt a kérdést, hogy akar-e valaki inni, általában úgy kérdezzük meg, hogy: „Parancsol egy kávét?” vagy „Akar kávézni?”. Japánul azonban közvetlenül kell megkérdeznünk: 「コーヒー、のみますか」. 'Iszik egy kávét?' (A kívánságokkal, óhajással kapcsolatos kifejezéseket lásd az L18. lecke). Egy bárban vagy étteremben azonban a pincér tisztelettel szólítja meg a vendéget, és a 「のみます、たべます」 igék helyett az udvariasabb 「めしあがります」 'elfogyaszt' igét használja. Az ilyen típusú tiszteletteljes kifejezéseket けいご-nak, vagyis tiszteleti nyelvnek hívják.

5. いただきます、ごちそうさま Étkezéskor használt kifejezések

Japánban az étkezés elején az 「いただきます」 'Köszönettel elfogadom.' illetve az étkezés végén a 「ごちそうさま」 'Hálát adok érte.' kifejezéseket használjuk. Ezzel hálánkat fejezzük ki az ételmet adó élőlényeknek, valamint a gazdáknak, halászoknak, és azoknak, akik elkészítették nekünk az ételt, ezzel lehetővé téve, hogy megkaphassuk, élvezhessük mindennapi étünköt. Sok japánnál ez a köszönés szokássá vált, egy mozdulat kíséretében használják: mindkét tenyért összeérintve, enyhe meghajlással.

Az 「いただきます」 azt jelenti: elfogadom, de akkor is használják, amikor itallal vagy étellel kínálnak minket. Például amikor látogatóba megyünk és teával kínálnak; vagy amikor egy munkatársunk utazásából visszatérve ajándékot hoz nekünk, amely általában a meglátogatott régióra jellemző édesség (おみやげ); stb.

A 「ごちそうさま」 kifejezést az étkezés végén használjuk, hogy hálát adjunk az elfogyasztott lakomáért. Általában akkor használjuk köszönetünk

kifejezéseként, amikor elhagyjuk az éttermet vagy az ebédlőt. Egy másik gyakori használat az, hogy köszönetet mondunk annak, aki meghívott minket enni, hálánk jeléül a meghívó (fizető) félnek mondjuk: 「ごちそうさまでした」.

だい6か どこで たべますか

Doko de tabemasu ka

FORMA	
・すきな りょうりは カレーです。	Sukina ryoori wa karee desu.
・ラーメンやさんで ラーメンを たべます。	Raamen'ya-san de raamen o tabemasu.
・あのみせは おいしいです。	Ano mise wa oishii desu.

HASZNÁLAT
• Elmondani, hogy mi a kedvelt ételünk.
• Elmondani, hogy hol, mit eszünk.
• Jellemezni, leírni, hogy milyen az üzlet, étterem.

1. すきな りょうりは カレーです。A kedvelt étel a curry.

A japánban a 「すき」 'általam kedvelt' és a 「きらい」 'utált' kifejezések szófajlag NA-típusú melléknévek. Mint a 「すきな りょうり」 'kedvelt étel' jelzői szerkezet esetében is, a NA-típusú melléknév 「な」 végződésével kapcsolódik a főnévhez, ezért kapta a NA-típusú melléknév elnevezést. Az I-típusú melléknévek közvetlenül kapcsolódnak a főnévhez, mint például 「おいしい レストラン」. (Lásd L7 Ételek 3). Ahogy a 「すきな りょうり」 'kedvelt étel (az étel, amit szeretek), 「きらいな のみもの」 'utált ital' kifejezésekben is látjuk, a japán nyelvben a jelző a jelzett szó, a főnév előtt áll. A mondatban névszói állítmány áll, szerkezete: 「(alany) は (főnév) です」. A kérdő mondat szerkezete a következő: 「すきな～は何ですか」. A válaszban kihagyhatjuk az alanyt és közvetlenül megjelölhetjük, hogy mit szeretünk: 「(főnév) です」 vagy teljes mondattal: 「～がすきです」. Az 「いちばん」 'első számú', 'leg-' szerkezettel a melléknév felsőfokát fejezhetjük ki, hasonlóan a 「最も」 'leginkább, legjobban' kifejezéshez.

・すきな りょうりは カレーです。	Sukina ryoori wa karee desu.	A kedvenc étel a curry.
・きらいな のみものは ビールです。	Kiraina nomimono wa biiru desu.	Az általam utált ital a sör.
・A: すきな りょうりは なんですか。	Sukina ryoori wa nan desu ka.	Mi a kedvelt ételed?
B: (すきな りょうりは) カレーです。	(Sukina ryoori wa) Karee desu.	(az általam kedvelt étel) A curry.
B: カレーが いちばん すきです。	Karee ga ichiban suki desu.	A curry-t szeretem a legjobban.

2. ラーメンやさんで ラーメンを たべます。Rámen-étteremben ráment eszem.

① A で helyhatározó partikula

A「で」partikulával a cselekvés helyét fejezzük ki. A「ラーメンやさんでたべます」szerkezettel kifejezzük, hogy az étkezés cselekmény helye a rámen-étterem. Ahogy a「きょうどこでひるごはんをたべますか。」mondat esetében is látjuk, a szavak sorrendje:「いつ、どこで、なにを、どうする」mikor, hol, mit csinálok. Az ige「～ます」végződése nem csak jelen, hanem jövő időt is kifejezhet, ezután bekövetkező eseményekre is használhatjuk.

・ラーメンやさんでラーメンをたべます。Raamen'ya-san de raamen o tabemasu. **Rámen-étteremben ráment eszem.**

・きょうどこでひるごはんをたべますか。Kyoo doko de hirugohan o tabemasu ka. **Ma hol ebédelsz?**

3. あのみせはおいしいです。Az az étterem jó (finom).

Az「おいしい」、「やすい」, stb. 「い」-re végződő melléknéveket I-típusú melléknévnék nevezzük. Ha az I-típusú melléknév állítmányi szerepben van, a mondat szerkezete:「(alany)は(melléknév)です。」. Az I-típusú melléknév állító alakja「～いです」-re végződik, tagadó alakban:「～くないです」。A japán nyelvben elterjedt a negatív jelentésű melléknévek helyett a pozitív konnotációjú ellentétpár tagadó alakú használata. Például ahelyett, hogy azt mondanák, hogy valami「まずい」'undorító, rossz ízű', általában azt mondják, hogy「あまりおいしくありません」'nem túl finom'. Ezt azért teszik, hogy lágyítsák a mondatot, ne hangsúlyozzák a kifejezés negatív jellegét.

・あのみせはおいしいです。Ano mise wa oishii desu. **Az az étterem jó (finom)**

・あのみせはやくないです。Ano mise wa yasukunai desu. **Az az étterem nem olcsó.**

① A よ nyomatékösítő partikula

A「よ」nyomatékösítő mondatzáró partikulát akkor használjuk, ha a beszélő tud valamit, amit a beszélgetőpartnere nem ismer, ezzel hangsúlyozza információját a hallgató számára, aki nem ismeri ezt az információt. Például az「おいしいですよ」hangsúlyozza azt az információt, hogy a beszélő olyan éttermet ajánl, amelyet a hallgató nem ismer.

・ラーメンやさんです。おいしいですよ。Raamen'ya-san desu. oishii desu yo. **Rámen-étterem. Finom! (jó hely!)**

Az「(ige)ましょう」alakját T/1. személyű felszólításra használjuk, vagyis, hogy valamit közösen csináljunk. A「そうしましょう。」-val kifejezhetjük, hogy a javaslatot elfogadtuk, az imént elhangzottak szerint fogunk tenni.

・あのみせでたべましょう。Ano mise de tabemashoo. **Együnk abban az étteremben!**

・じゃあ、そうしましょう。Jaa, soo shimashoo. **Igen, tegyünk úgy!**

4. ハンバーガーふたつください。Két hamburger kérek!

Az ételek és italok megrendelésekor a「ひとつ、ふたつ、みっつ」'egy, két, három' általános számlálószavakkal fejezzük ki. (a számlálószavak táblázatát lásd a SZÓJEGYZÉK 79. oldalán). A számlálószavak az adott étel neve után állnak. A「ください」'kérem' a dolgok rendelésekor használatos, ahogy a「コーヒーひとつください」'egy kávét kérek' mondatban is látjuk. Főnevek esetén a「ください」helyett az udvariasabb「おねがいます」'legyen szíves' kifejezést is használhatjuk. Ha két vagy több dolgot kérünk, akkor ezeket a「と」'és' kötőszóval kötjük össze. A「と」partikula a főnevek összekapcsolására használatos. (lásd 5. lecke).

A「ください」-t az ige te-formájához is járulhat:「きいてください」, ebben az esetben kérést fogalmazunk meg, vagy utasítást adunk valamilyen cselekvés megtételére. (lásd L2: lecke)

・ハンバーガーふたつください。Hanbaagaa futatsu kudasai. **Két hamburger kérek!**

・フライドポテトひとつとコーヒーふたつください。Furaidopoeto hitotsu to koohii futatsu kudasai.

Egy sült krumplit és két kávét kérek!

1. A japán gyorséttermek

A leghíresebb japán étel minden bizonnyal a szusi. A hagyományos japán éttermekben, a szusi éttermekben, vagy az 「いざかや」-nak nevezett japán bárokban az étlap gyakran csak japánul található meg. Emiatt a külföldiek számára leginkább a 「ファーストフード」 gyorséttermek érhetőek el. Az ebéidő Japánban egy óra, 12-től 13-ig, így a lepraktikusabb módja az ebéd elköltésének, ha egy 「べんとう」-nak nevezett dobozban elkészített menüt vagy a sokféle gyorsétterem egyikében egy gyorsétel ebédelünk. Természetesen Japánban is vannak hamburger üzletek és pizzériák, mint bárhol a világon, de vannak csak Japánban megtalálható jellegzetes japán gyorséttermek is. Ezek a helyeken az italok, például a víz és a zöld tea (télen meleg, nyáron hideg) általában ingyenesek.

カレーライス: Curry-s rizs. A curry eredetileg Indiából származik, de a curry-s rizs egy olyan étel, amelyet Japánban fejlesztettek ki. Sűrű curry szószban főtt zöldségekből és főtt húsból álló étel, amelyet a tipikus, kicsit ragacosabb állagú japán főtt rizs tetejére tálalnak. A japán gyerekek körében ez a legnépszerűbb étel. A curry-re specializálódott éttermekben további összetevőkkel is választható, például rántott hússal és egyéb feltéttel, valamint a curry szósz csipősségének mértéke is kiválasztható.

麺類: Tésztaételek. A leghíresebbek a 「そば」 hajdina tészta, az 「うどん」 vastag tészta, és a 「ラーメン」 kínai tészta. Mindegyiknek van saját specialis étterme. A japánok szürcsölő hangot adnak, amikor a tányérból szívják a tésztát, de ez nem számít illetlenségnek.

ラーメン: Kínai szoba néven is ismert, mivel Kinából származó sárga búzából készült a tésztája. Minden étteremnek saját ízvilága van, így sokféle ízt élvezhetünk, mint például a 「とんこつ」 sertécsontból készült alaplé, 「しょうゆ」 szójas alaplé, 「みそ」 miso babpasztás alaplé, 「しお」 sós alaplé. Vannak olyan híres helyek, ahol az emberek sorban állnak, hogy bejussanak az étterembe.

そば: szürkés színű hajdinalisztból készült tészta. Melegen és hidegen is készítik. A forró leves verzióban 「だし」-val (halból készült alaplé) készült húslevesben tálalják. A hideg levesek nyáron népszerűbbek, elkészítésekor a megfőtt tésztát szűrőre téve hideg vízzel lemossák, és bambusz tálcán tálalják, amit 「ざる」-nak hívnak, ezért 「ざるそば」 néven is ismert. Szójával, mirinnel és hallal kevert sűrű szósszal és kevés wasabi-val tálalják, a tésztát ebbe a szószba mártogatva kell megenni.

うどん: Enyhén vastag búzatészta. Melegen vagy hidegen is fogyasztható. Japán nyugati részén a 「だし」 alapú világos húsleves a jellemző, míg Kelet-Japánban a szója alapú sötét húsleves az elterjedtebb. Egyéb összetevők, feltétek is választhatók, például 「きつねうどん」 sült tofú, 「にくうどん」 marhahús, 「てんぷらうどん」 tempura stb.

丼物: A 「どんぶりもの」 (「どんぶり」 mély tálát jelent) rizsből és a ráhalmozott feltétből áll, ami lehet: 「カツ丼」 sertés rántott húst tojásrántottával, 「親子丼」 csirkehús tojásrántottával, 「天丼」 tempurával, 「牛丼」 marhahússal, 「鰻丼」 sült angolnával, stb. Édes vagy csípős mártással tálalják. Létezik még 「刺身の盛り合わせ」 különböző nyers halakból összeállítás, illetve 「海鮮丼」 nyers halas változata is.

すし: A 「すし」 egyfajta gyorsétel, amely az Edo-korszakból származik. A legegyszerűbb kipróbálni a 「回転寿司」 éttermet, ahol futószalagon különféle szusi tányérok járnak körbe a vendégek előtt. Minden tányér ára 100 és 300 jen között van, általában a tányér színe jelzi az árat. Miután elfoglaltuk helyünket az étteremben, csak leemeljük a forgó szalagról a kívánt szusi ételt. Fizetéskor a felhalmozott üres tányérok alapján a pincér kiszámolja a fogyasztást.

2. Az ételek és éttermek udvarias elnevezése

・おすし

Az étel elnevezésének elegáns és udvarias módja, ha az ételnév elé 「お」 előtagot teszünk. Más nyelvből származó szavakhoz nem használható. A nők különösen sokat használják, a férfiak általában nem, kivéve, ha a feleségükkel beszélnek, akkor a tisztelet jele.

Pl.: használható: おすし おそば おべんとう おさけ

nem használható: おコーヒー おラーメン おハンバーガー おワイン

・ラーメンや

Ha a 「や」 képzőt hozzáadjuk az ételtípus nevéhez, ez lesz annak az étteremnek a neve, ahol elkészítik. Praktikusán használható, pl.: ラーメン→ ラーメンや, そ→ そばや, べんとう → べんとうや

・おすし屋さん

Az 「お」 és a 「さん」 elő és utótag használatával egyszerre fejezhetjük ki az udvariasságot és a bensőségeséget, az étteremhez való ragaszkodást, pl: おすし屋さん, カレー屋さん

3. Gyorséttermekben gyakran használatos kifejezések

Japánban a szolgáltató szektor alkalmazottai rendkívül udvarias nyelvezetet használnak. Ezeket a kifejezéseket 「けいご」 tiszteleti nyelv néven ismerik, megértésük gyakran okoz nehézséget a kezdő nyelvtanulóknak. De nem történik semmi baj, ha nem értjük a tiszteleti nyelvet, mert aki használja, nemcsak udvarias, de nagyon barátságos is és mindent megtesz majd, hogy megértesse magát velünk

A gyorséttermekben a leggyakoribb kifejezések közül néhány, például:

いらっしやいませ	Irasshaimase
ごちゅうもんはおきまりですか。	Gochuumon wa okimari desu ka
おのみものはいかがですか。	Onomimono wa ikaga desu ka
こちらでおめしあがりですか。	Kochira de omeshiagari desu ka
おたばこはおすいになりますか。	Otabako wa osui ni narimasu ka
どうもありがとうございます。	Doomo arigatoo gozaimashita

Üdvözöljük üzletünkben!

Sikerült eldönteni, hogy mit rendelnek?

Innivalót ajánlhatok?

Itt fogyasztva?

Dohányzik?

Köszönjük szépen!

だい7か へやが 3つ あります

Heya ga mittsu arimasu

FORMA

- いえに エアコンが あります。 Ie ni eakon ga arimasu.
- いえに ねこが います。 Ie ni neko ga imasu.
- ベッドが 2つ あります。 Beddo ga futatsu arimasu.
- わたしのいえは せまいです。 Watashi no ie wa semai desu.

HASZNÁLAT

- Elmondani, hogy mi van a házban.
- Elmondani, hogy ki/mi van a házban.
- Elmondani, hogy a szobában miből hány van.
- Elmondani, hogy milyen a ház, ahol élünk.

1. いえに エアコンが あります。 A házban van egy légkondicionáló.

いえに ねこが います。 A házban van egy macska.

Amikor élettelen tárgyokról vagy növényekről beszélünk, az 「あります」 létigét használjuk. Emberek és állatok esetén az 「います」 a létige. A létezés helyének megjelölésére a főnév után álló 「に」 partikulát használjuk, az alany után 「が」 áll. A 「どこにあるか/どこにいるか」 szerkezetet akkor használják, ha a beszélő egy dolog vagy személy létezéséről, tartózkodási helyéről szeretne információt átadni a beszélgetőpartnerének. Ha a mondat tagadó alakú, az alany után 「は」 áll. Kérdő mondat esetén élettelen tárgy, növény esetén a 「なにが」'mi?', élőlény esetén a 「だれが」 'ki?' kérdőszót használhatjuk.

- いえに エアコンが あります。 Ie ni eakon ga arimasu. A házban egy légkondicionáló van.
- いえに ねこが います。 Ie ni neko ga imasu. A házban van egy macska.
- へやに テレビは ありません。 Heya ni terebi wa arimasen. A szobában nincs televízió.
- アパートに いぬは いません。 Apaato ni inu wa imasen. A lakásban nincs kutya.
- いえに テレビが ありますか。 Ie ni terebi ga arimasu ka. Van a házban televízió?
- いえに いぬが いますか。 Ie ni inu ga imasuka. Van a házban kutya?
- へやに なりが ありますか。 Heya ni nani ga imasu ka. Mi van a szobában?
- へやに だれが いますか。 Heya ni dare ga imasu ka. Ki van a szobában?

2. ベッドが 2つ あります。 Két ágy van.

• A japán nyelvben a tárgyak vagy emberek mennyiségi kifejezésére a következő szerkezetet használhatjuk:

「(hely, pozíció)に (tárgy,ember)が (mennyiség, szám)あります」 「(hely, pozíció)に (tárgy,ember)が (mennyiség, szám)います」

- へやに ベッドが 2つ あります。 Heya ni beddo ga futatsu arimasu. A szobában két darab ágy van.
- クラスに がくせいが 15にん います。 Kurasu ni gakusee ga juugo-nin imasu. Az osztályban 15 fő diák van.

Kérdő mondatokban, a tárgyak mennyiségére való rákérdezéskor az 「いくつ」 kérdőszót használjuk, emberek esetében a 「なんにん」 kérdőszót. (Lásd 4. lecke, 6. lecke, Szókincs 81. o.) Háziállatok vagy kistestű állatok esetében a 「ひき」 számlálószót kell használni.

- A: いえに へやが いくつ ありますか。 Ie ni heya ga ikutsu arimasu ka. A házban hány szoba van?
- B: 6つ あります。 Muttsu arimasu. Hat.
- A: クラスに がくせいが なんにん いますか。 Kurasu ni gakusee ga nannin imasu ka. Az osztályban hány diák van?
- B: 20にん います。 Nijuu-nin imasu. 20 fő.
- A: ペットが いますか。 Petto ga imasu ka. Van házi kedvenc kisállat?
- B: はい、いぬが 2ひき います。 Hai, inu ga ni-hiki imasu. Igen, két kutya van.

① A で partikula

A 「で」 partikulának több jelentése is van. Az egyik jelentése annak kifejezése, hogy például hány ember végez valamit. Ebben az esetben a 「で」 előtt egy főnév áll, amely mennyiséget vagy számot fejez ki. A 「と」 partikula a társhatározó kifejezésére szolgál, valakivel valamit csinálunk. Például 「かぞくと」 'családdal', 「ともだちと」 'baráttal'.

- みんなで ごはんを たべます。 Minna de gohan o tabemasu. Mindannyian együtt eszünk.

3. わたしの いえは せまいです。 Az én házam kicsi (szűk).

A japán nyelvben I-típusú melléknéveket és NA-típusú melléknéveket különböztettünk meg. Az I-típusú melléknévek japán eredetű szavak, a NA-típusú melléknévek pedig kínaiból vagy más nyelvekből származnak. Most az I-típusú melléknévekkel foglalkozunk részletesebben, pl.: 「大きい」 'nagy', 「明るい」 'világos', 「広い」 'tágas', stb. Mindig 「い」-re végződnek. Tagadó alakban a végződésük 「〜くない」 lesz. (Részletesebben lásd 5. lecke, 6. lecke)

Ej: おおきい OOKII

おおきい ですよ。 OOKII DESU (jelen idejű állító) おおきくない ですよ。 OOKIKUNAI DESU. (jelen idejű tagadó)

- わたしの いえは あたらしいです。 Watashi no ie wa atarashii desu. A házam új.
- マリアさんの くるまは あたらしくないです。 Mariasan no kuruma wa atarashikunai desu. Maria autója nem új.
- A: あなたの いえは おおきい ですか。 Anata no ie wa ookii desu ka. A te házad nagy?
- B: いいえ、 おおきくない ですよ。 Iie, ookikunai desu. Nem, nem nagy.

Nyelvi-kulturális sarok

1. A japán lakhatási körülmények

Sokáig volt csúfolódás tárgya a japán lakások mérete, nyúlketrecnek nevezték három előnytelen adottságuk: a nyugati lakásokhoz képest kicsi mérete, csillagászati ára és rövid élettartama miatt. Az Egyesült Államoktól és Európától eltérően a használt lakások piaca szűkös, a lakások többsége új építésű. Ráadásul az új építésű házak élettartama is átlagosan mindössze 25-26 év, így 20 év drága jelzáloghitel visszafizetése után a ház gyakorlatilag értékét veszíti.

アパート: az angol apartman szóból származik. Valójában önállóan bérelhető, kis lakásokra osztott lakóházat jelent. A 「マンション」 elnevezésű társasházakhoz képest kisebb, általában kétszintes épületek. Ritkán van bennük lift, a lépcső az épületen kívül található.

マンション: az angol mansion szóból ered, ami rezidenciát, kúriát jelent, japánul társasházra utal, amelyben nagyobb méretű lakások vannak.

一戸建て: egyedülálló, kertés ház. Megkülönböztetik a társasházaktól, mivel egyéni lakhatást tesz lehetővé. A társadalmi változásoktól és divattól függően lehet japán vagy nyugati stílusú; két vagy három generációs, időseknek épült, vagy akár akadálymentesített ház is.

2. A japán lakások számozása

A Heian-korszak (8-10. század) óta a tabukat kerülő szokások alakultak ki. Ilyen például a 「四」 'négy' és a 「死」 'halál', amely szavak azonos kiejtésük és a kettő közötti asszociáció miatt Japánban kerülnek azoknak a számoknak a használatát, amiben a 4-es szám szerepel. Különösen a kórházakban és szállodákban nem használják a 4-es számot szobaszámként, ezért a 203 után a 205 jön. A szobaszámok kiolvasása egyes helyiértékű számokként történik, például a 301 esetében 「さんまるいち」. A nulla kiolvasására több olvasat is létezik, a 「ゼロ」, a 「れい」 vagy a 「まる」, de szobaszámok esetében általában a 「まる」 használatos.

だい8 か いい へやですね

li heya desu ne

FORMA

・にんぎょうは たなの うえです。 Ningyoo wa tana no ue desu.

HASZNÁLAT

・Útmutatás, ha segítenünk valakinek tárgyakat elhelyezni, vagy ha mi kérünk meg valakit.

1. にんぎょうは たなの うえです。 A baba a polcon van.

Ha a beszélő és a beszélgetőpartnere által ismert témában folyik a beszélgetés, a hely meghatározását az alábbi mondat szerkezettel fejezhetjük ki:

「(élettelen tárgy / növény) ~は (hely, pozíció) ~です・ ~に あります」 「(emberek, állatok) ~は (hely, pozíció) ~です・ ~に います」.
A「です」 helyett használhatjuk a「に あります」 vagy「に います」 szerkezetet is.

- ・ほんは つくえの うえです。 Hon wa tsukue no ue desu. A könyv az asztalon van.
- ・ほんは つくえの うえに あります。 Hon wa tsukue no ue ni arimasu. ua
- ・いぬは いすの したです。 Inu wa isu no shita desu. A kutya a szék alatt van.
- ・いぬは いすの したに います。 Inu wa isu no shita ni imasu. ua

2. トイレはどこですか。 Hol van a mosdó?

Ha megkérdezzük, hol van egy tárgy vagy személy, akkor a「どこ」'hol?'kérdőszót használjuk. A válaszban az alany általában kimarad.

- ・A: トイレは どこですか。 Toire wa doko desu ka. Hol van a mosdó?
- B: しんしつ の まえです。 Shinshitsu no mae desu. A hálószoba előtt.

Ebben az esetben a「どこですか」 kifejezés azt jelenti, hogy 'hová tegyem?'

- ・A: にんぎょうは どこですか。 Ningyoo wa doko desu ka. A babát hová?
- B: (にんぎょうは) たなの うえに おねがいます。 (Ningyoo wa) Tana no ue ni onegaishimasu.

(A babát) a polc tetejére legyen szíves.

A válaszban meghatározzuk a helyet, majd hozzáadjuk az「お願いします」'kérem, legyen szíves' kifejezést. Ezt akkor használjuk, ha valakitől kérünk valamit. A válaszban elhagyhatjuk az alanyt.

「alany(élettelen, növény, ember, állat) ~は、(hely, pozíció) ~に おねがいます。」

- A: ほんは **どこですか**。 Hon wa **doko desuka**. A könyvet **hová?**
- B: (ほんは) はこの **なかに おねがいします**。(Hon wa) hako **no naka ni onegaishimasu**. A könyvet a dobozba **legyen szíves**.

3. ここはわたしのへやです。 Ez itt a szobám.

A「ここ/ そこ/ あそこ/ どこ」'itt, ott, amott, hol' helyre mutató névmások. A「こちら/ そちら/ あちら/ どちら」'erre, arra, amarra, merre' névmások alapvetően irányt kifejező névmások, de használhatóak a「ここ/ そこ/ あそこ/ どこ」udvariasabb változataiként is.

- ここ**はわたしの **いえ**です。 **Koko** wa watashi no ie desu. **Ez itt a házam**.
- A: あのう、トイレは **どこですか**。 Anoo, toire wa **doko desu ka**. **Elnézést, a mosdó hol van?**
- B: あ、**こちら**に どうぞ。 A, **kochira** ni doozo. **Erre parancsoljon**.

4. ロシアのにんぎょう / フランスのとけい **Orosz baba / francia óra**

Az (országnev)の(főnév) szerkezet a főnévvel kifejezett dolog eredetét, származási helyét jelöli.

- ロシア**の にんぎょうは **エジプト**の **しゃしん**の したです。 Roshia **no** ningyoo wa ejipto **no** shashin no shita desu. **Az orosz baba az egyiptomi fotó alatt van**.

Nyelvi-kulturális sarok

1. Látogatás barátunk otthonában

Ha egy japán meghív a házába, akkor érdemes egy nem túl drága ajándékkal (pl. édesség, gyümölcs vagy virág) érkeznünk. Amikor az ajándékot átadjuk,「ほんの気持ですが…」'Egy kis apróság' kifejezést használjuk.

玄関 (bejárat, előszoba): A házba való belépés előtt azt mondjuk:「ごめんください」。A háziak válasza:「いらっしゃい。どうぞ、あがってください。」「Isten hozta, fáradjon be!», majd az「おじゃまします。」köszönéssel lépünk be a házba. A 6. leckében tanult「いらっしゃいませ」kifejezést a bolti eladók vagy az éttermi pincérek használják vendég fogadásakor, otthonunkban vendég fogadásakor az「いらっしゃい」üdvözlést használjuk. A japán házak bejáratánál szintkülönbség van, a lakótér egy lépcsőfokkal magasabban helyezkedik el, mint az előszoba. Még a fellépés előtt, itt az előszobában kell levenni a cipőt és felvenni a papucsot, amit a háziak készítenek elő. A levett cipőt egymással párhuzamosan, a későbbi távozás irányába fordítva hagyjuk.

居間 (nappali): A「こちらへどうぞ。」'Erre tessék!' kifejezéssel általában「居間」-nak nevezett「リビングルーム」'nappali'-ba invitálnak. Manapság a nappali szobák nyugati stílusban, kanapéval vannak berendezve. A「どうぞ」'Parancsoljon!' kifejezéssel teával kínálnak, amit「ありがとうございます」vagy「すみません」köszönés után elfogyasztunk.

トイレ (vécé): A japán vécék általában a fürdőszobától külön kis helyiségben vannak. A legtöbb nyugati stílusú, de még mindig vannak japán stílusúak, amelyeket guggolva használhatunk. Ha még nem volt hozzá szerencsénk, akkor célszerű használat előtt rákérdezni. Szintén gyakori az elektromos vécé, amelyen automata bidé funkció, meleg vizes mosás, meleg levegővel való szárítás is van. Ha nem tudjuk, hogyan kell kezelni a vezérlőpanelt, jobb, ha előbb megkérdezzük.

風呂 (fürdőszoba): **お風呂**-nak is szokás nevezni. Japánban a fürdőkádat forró vízzel töltik meg és a család összes tagja egymás után ezt a vizet használja, így csak miután megmosakodtunk és leöblítettük a testünkről a szappanhabot, merülhetünk a kádba, hogy átmelegedjünk. Ennek érdekében mind a magán, mind a nyilvános japán fürdőkben van zuhanyzó a fürdőkádon kívül, gyakran egy sámliszerű ülőalkalmatossággal együtt. Csak azután mehetünk a házi készítésű kádba vagy a hőforrásokba, miután a szennyeződést és a szappant teljesen eltávolítottuk magunkról. Még a szállodai szobák fürdőszobáiban is gyakran van lefolyó a fürdőszoba padlóján, így igény esetén a kádon kívül, kint is zuhanyozhatunk.

和室 (japán stílusú szoba): A tatami padlójú szoba. Belépés előtt le kell venni a papucsot is. Tatamis szobában a formális ülés az ülőpárnán a sarkunkon való ülés, de ha kényelmetlennek érezzük, engedélyt kérhetünk a lábak kinyújtásához a következő szavakkal:「足をくずしてもい

いですか。』Megengedi, hogy kinyújtsam a lábaimat?’

2. A házak alaprajza, beosztása

Japánban a házak különböző elrendezésűek lehetnek, a következő kifejezések használatosak:

Iroom: egy hálószoba beépített konyhával, általában 16-20 m² alapterületű.

1K: egy hálószoba és egy külön konyha.

1DK: egy hálószoba és külön étkezőkonyha.

2LDK: két hálószoba, egy nappali és egy külön konyha, általában 40-60 m² alapterületű.

L = living room, nappali, D = dining room, étkező, K = kitchen, konyha

Az alábbi három kifejezés a méret jelzésére szolgál:

平方(へいほう)メートル: m²

坪(つぼ): 1 tsubo = 3.3 m² = 2 tatami

畳(じょう): 1 tatami = kb. 1.65 m² = 0.5 tsubo

3. A japán lakcím

[〒] ez a jel a 7 számjegyű postai irányítószámot jelzi. A japán cím megadásakor először a prefektúrát, majd a város nevét írjuk. A végére ez van írva: 何丁目何番地 (körzet, háztömb). Japánban az utcáknak általában nincs neve, a házak háztömbönként vannak számozva, ami nagyon megnehezíti a helymeghatározást. Éppen ezért gyakran nehéz a lakcím alapján megkeresni egy helyet.

4. Névtábla

Japánban mindig névtáblát helyeznek a bejárati ajtóra, kapura, amelyen általában a lakó vezetékneve, néha a személyneve van feltüntetve. Régen csak a családfő nevét írták ki, de most már gyakori, hogy az összes családtag neve szerepel. Készülhet fából, kőből, csempéből stb. és a kalligráfia és a design is változatos.

だい9か なんじにおきますか

NANJI NI OKIMASU KA

FORMA	
いま なんじですか。	Ima nanji desu ka.
・9じです。	Kuji desu.
・わたしは 7じにおきます。	Watashi wa. shichi-ji ni okimasu.

HASZNÁLAT
• Időpontot megkérdezni.
• Időpontot közölni.
• Bizonyos tevékenységek időpontját elmondani. Egész napi tevékenységünkről beszélni.

1. いま なんじですか。9じです。Most hány óra van? Kilenc óra van.

Az időpont kifejezése a szám után a「じ」 szócskával történik. A「4」「7」「9」számoknak két olvasata van, de az idő megállapításakor csak az egyiket használjuk. Néha a 24 órás időmeghatározást használják, de a 12 órás rendszer a gyakoribb. (Lásd Szótár a 80. o. Számok, illetve 78. o. Idő kifejezése részt.)

4:00	よじ	yo-ji
7:00	しちじ	shichi-ji
9:00	くじ	ku-ji

Televízió, rádióadásokban és telefonban a「7じ」időpontot néha「ななじ」-nek mondják, hogy a「しちじ」és az「いちじ」hasonló kiejtése miatti félreértéseket elkerüljék.

Az idő meghatározásához「～じ」után a「です」áll. Annak érdekében, hogy egyértelművé tegyünk, hogy a jelen időpontról beszélünk, a mondat elejére tehetjük az「いま」'most' időhatározót. A「～じ」kifejezéssel meghatározott időpont elé tehetjük még a「ごぜん」'dél előtt',「ごご」'délután',「あさ(の)」'reggel',「ひる(の)」'délben',「よる(の)」'este, éjszaka' időhatározókat is. Időpont megkérdezéséhez a「なんじ」'hány óra?'kérdőszót használjuk.

・(いま) 8じです。	(Ima) hachi-ji desu.	(Most) nyolc óra van.
・(ごぜん) 9じです。	(Gozen) ku-ji desu.	(Dél előtt) kilenc óra van.
・(よる(の)) 10じです。	(Yoru (no)) juu-ji desu.	(Este) tíz óra van.
・なんじですか。	Nan-ji desu ka.	Hány óra van?

2. わたしは 7じにおきます。7 órakor felkelek.

Ha meg akarjuk mondani, hogy mikor csinálunk bizonyos tevékenységeket, az ige elé tesszük az időpontot kifejező szerkezetet, majd a 「に」 '-kor' partikulát. Időpontra kérdezni a 「なんじ」「に」 kérdőszerkezettel tudunk. A 「なんじ」 helyett az 「いつ」 'mikor?' kérdőszót is használhatjuk. Hozzávetőleges idő meghatározásához a 「に」 helyett a 「ごろ」 'körül' kifejezést használjuk.

・わたしは 7じはんに おきます。	Watashi wa shichi-ji han ni okimasu.	Fél nyolckor kelek.
・なんじに おきますか。	Nanji ni okimasu ka.	Hány órakor kelsz fel?
・いつ おきますか。	Itsu okimasu ka.	Mikor kelsz fel?
・8じごろ ばんごはんを たべます。	Hachi-ji goro ban-gohan o tabemasu.	Nyolc óra körül vacsorázom.

Nyelvi-kulturális sarok

1. Különböző időhatározó kifejezések

A perc kifejezéséhez a szám mögé a 「ふん(ぶん)」 'perc' szót illesztjük. A többi számlálószóhoz hasonlóan ez is a számot jelentő szó utolsó szótagjához hasonul: 「ふん」 vagy 「ぶん」 lesz. A 3 óra múlt 5 perccel 「さんじ ごぶん」, míg a 6 óra múlt 10 perccel 「ろくじ じゅつぶん」.

• A 「10分」 tízperc kiejtésére két változat van: 「じつぶん」 és 「じゅつぶん」. Régebben a 「じつぶん」 volt elfogadott, hírekben manapság is hallani, de a mindennapi életben már a 「じゅつぶん」 forma az uralkodó.

• A 「～時30分」 mellett a fél óra kifejezésére a 「～時半」 -t is használhatjuk. A 「半」 azt jelenti 「半分」 'fél rész'. 'Negyed óra' kifejezés nincs a japán nyelvben.

2. A nap felosztása: 「ごぜん」「ごご」 és 「あさ」「ひる」「よる」

A nap 24 óráját két 12 órás részre osztva, éjjel 12 órától déli 12 óráig 「ごぜん」, déltől éjfélig pedig 「ごご」. Éjfélkor azt is mondhatjuk: 「午前0時」 (00:00), délben pedig 「午後0時」 (00:00).

A napot másként felosztva a napkelte-től napnyugtáig tartó szakaszt 「ひる」, a napnyugtától napkelteig tartó szakaszt 「よる」-nak nevezzük. . A 「ひるも よるも」 kifejezés megegyezik az 「一日中」 'egész nap' kifejezéssel. A 「ごぜん」 és a 「ごご」 helyett az időpont megadásával kombinálva használhatjuk délelőtt az 「あさ」 illetve déli 12 óra után a 「ひる」 kifejezést, illetve sötétedés után a 「よる」 kifejezést is.

3. Napi rutin

A Katsudo tankönyv 62. oldalán az első példa egy átlagos japán alkalmazott egy napja. A japán hivatalos munkaidő általában reggel 9 órától délután 5 óráig tart. Jelentős különbség a nyugati napirendhez képest az ebédidőben van. Az irodákban és iskolákban körülbelül 12 órától 1 óráig van ebédszünet. Az éttermek 11 órától fél 3-ig tartanak nyitva. Japánban a vacsora is korábban van. A legtöbb családban 7 és 8 óra között vacsoráznak. A vendéglátó egységek általában 5 órától 11-ig, fél 12-ig tartanak nyitva.

Japánban nagyon elterjedt szokás, hogy mindennap fürdőt vesznek, bár nyáron a párás hőségben sokan csak zuhanyoznak. A fürdés nem csak a tisztálkodásra és a test felmelegítésére szolgál, hanem egy hosszú nap után a fáradtságból való felfrissülés, relaxáció is egyben.

A Katsudo tankönyv 70. oldalán lévő fotókon reggel 8-tól 9 óráig az alábbiakat látjuk:

- 1) az általános iskolások csoportosan járnak iskolába (láthatósági sapkát viselve, iskolatáskával a hátukon),
- 2) vasútállomás a reggeli csúcsidőben
- 3) az anyuka a 'mama-chari' nevű biztonságot közlekedésre buzdító táblával felszerelt biciklin viszi a gyermekét az óvodába

Az alábbi négy fotó este 8 és 9 óra közötti tevékenységeket mutat:

- 4) edzőterem,
- 5) iszogatás a barátokkal, kollégákkal

6) és 7) felvételi előkészítőre járó általános iskolások

A felnőttek és a gyerekek közül is sokan járnak az iskola vagy a munka után magánórákra, tanfolyamokra tanulni vagy a hobbijukat művelni.

4. A 「します」 ige

A 「főnév+を (partikula) +します」 tárgyas szerkezetet 'valamit tesz, végez' jelentésben használhatjuk.

- ・しごとを します shigoto o shimasu [munkát végez](#)
- ・さんぽを します sanpo o shimasu [sétát tesz](#)
- ・べんきょうを します benkyoo o shimasu [tanulmányokat végez](#)

Bizonyos mozgást, cselekvést vagy tevékenységet kifejező főnevekkel állva önálló igét alkothat 「főnév+します」.

- ・しごとします shigoto shimasu [dolgozik](#)
- ・さんぽします sanpo shimasu [sétál](#)
- ・べんきょうします benkyoo shimasu [tanul](#)

A 「します」 igét a sportágakkal kombinálva 'adott sportot űzni' jelentésben is használjuk.

- テニスをします tenisu o shimasu [teniszeznek](#)

だい10か いつがいいですか

ITSU GA II DESU KA

FORMA	
・かいしゃは 9じから 5じまでです。 Kaisha wa ku-ji kara go-ji made desu.	
・7じかん しごとを します。 Shichi-jikan shigoto o shimasu.	
・きんようびが いいです。 Kin'yoobi ga ii desu.	

HASZNÁLAT
•Megmondani, hogy valami mikor kezdődik és mikor végződik.
•Időpontot és időtartamot közölni.
•Megmondani, hogy mikor alkalmas egy időpont.

1. かいしゃは 9じから 5じまでです。 A cég (munka) 9-től 5-ig tart.

A kezdési időpont meghatározásához az időpont kifejezése mögé a 「から」 '-tól, -től' partikulát, a befejező időponthoz pedig 「まで」 '-ig' partikulát tesszük. A kezdés időpontjának megkérdezéséhez használjuk a 「なんじから」 'hány órától', a befejezési időhöz a 「なんじまで」 'hány óráig' kérdőszavakat. Mindkettő használható külön-külön mondatban is, de egy mondaton belül is. Nemcsak az időpontra, hanem a hét napjára, dátumra vagy évre, valaminek a kezdeti vagy a befejező időpontjára is használhatjuk. A partikulákat az 「いつ」 'mikor?' kérdőszóval kombinálva különböző időpontokra kérdezhetünk: kérdezhető: 「いつから」 'mióta?', 「いつまで」 'meddig?.'

- ・かいしゃは 9じからです。 Kaisha wa ku-ji kara desu. A cég (munka) 9-től van.
- ・デパートは 8じまでです。 Depaato wa hachi-ji made desu. Az áruházak 8 óráig vannak (nyitva).
- ・クラスは なんじから なんじまでですか。 Kurasu wa nanji kara nanji made desu ka. A tanóra hánytól hányig (tart)?
- ・7じから 9じまでです。 Shichi-ji kara ku-ji made desu. 7 órától 9-ig.
- ・げつようびから きんようびまで かいしゃに いきます。 Getsuyoobi kara kin'yoobi made kaisha ni ikimasu. Hétfőtől péntekig járok dolgozni.
- ・いつからですか。 Itsu kara desu ka. Mikortól?

2. 7じかん しごとを します。 7 órát dolgozom.

Az időtartamot a következő formában fejezzük ki: 「(órák száma) + じかん」。 A fél óra esetében a 「はん」 áll a 「じかん」 mögött. Hozzávetőleges időtartam meghatározásához 「~じかん」 után a 「ぐらい」 'körülbelül, nagyjából' szót tesszük. Az időtartam kérdéséhez használhatjuk a 「なんじかん」, 「なんじかんぐらい」 kérdőszavakat.

- ・7じかん しごとを します。 Shichi-jikan shigoto o shimasu. 7 órát dolgozom.
- ・1じかんはん べんきょうします。 Ichi-jikan han benkyoo shimasu. Másfél órát tanulok.
- ・2じかんぐらい テレビを みます。 Ni-jikan gurai terebi o mimasu. Kb. 2 órát tévét nézek.

・なんじかん テニスを しますか。 Nanjikan tenisu o shimasu ka. Hány órát teniszezel?

3. きんようびが いいです。 A péntek jó.

Ha szeretnénk kifejezni, hogy egy időpont jó, megfelel számunkra, akkor 「(óra) + が (partikula) + いいです」 szerkezetet használhatjuk.

Az 「いいです」 egy I-típusú melléknév, jelentése 'jó'.

・きんようびが いいです。 Kin`yoobi ga ii desu. A péntek jó (nekem).

Ha meg szeretnénk kérdezni, hogy mikor alkalmas egy időpont, az 「いつ」 'mikor', 「なんようび」 'a hét melyik napja' és a 「なんじ」 'hány órákor' stb. kérdőszavakat használhatjuk.

・なんようびが いいですか。 Nan`yoobi ga ii desu ka. Milyen nap lenne alkalmas?

A mondat témája, tehát annak megnevezése, hogy milyen eseményről van szó, a mondat elején áll, utána a 「は」 partikula áll.

・パーティーは どのようびが いいです。 Paatii wa doyoobi ga ii desu. A buli szombaton lenne jó.

Egy adott napra vonatkozó kérdés esetén az időpontot szintén a 「は」 partikula jelöli.

・きんようびは どうですか。 Kin`yoobi wa doo desu ka. Péntekhez mit szól?

Ha azt mondjuk, hogy egy adott nap nem alkalmas számunkra, az időpontot a 「は」 partikulával jelöljük. Az 「いいです」 'jó, alkalmas' ellentéte a 「だめです」 'nem jó, nem alkalmas' kifejezés. Nemleges válasz esetén törekedjünk arra, hogy beszélgetőpartnerünk érzéseit ne sértjük meg, a 「すみません」 'sajnálom, elnézést' kifejezést is használjuk, illetve kitérhetünk a visszautasítás okára is.

・きんようびは だめです。すみません。 Kin`yoobi wa damedesu. Sumimasen. A péntek nem jó nekem. Elnézést.

Ha azt mondjuk, hogy egy adott nap jó nekünk, az időpontot a 「は」 partikulával jelöljük, és az 「いいです」 'jó' valamint a 「だいじょうぶです」 'rendben' kifejezéseket használjuk. Ha bármelyik nap jó, akkor az 「いつでもいいです」 'bármikor jó' kifejezést használhatjuk.

・きんようびは だいじょうぶです。 Kin`yoobi wa daijoobu desu. A péntek jó, rendben.

・いつでもいいです。 Itsu demo ii desu. (Részemről) bármikor jó.

4. A に irányt jelölő partikula

A 「に」 partikulának számos jelentése van. Az egyik az 「行きます」、「来ます」、「帰ります」 mozgást jelentő igék érkezési pontját jelöli. A 「に」 helyhatározó helynév vagy főnév után áll. Érkezési pont meghatározásához használhatjuk az 「へ」 partikulát is.

・7じはんに がっこうに いきます。 Shichi-ji han ni gakkoo ni ikimasu. Fél nyolckor az iskolába megyek.

・8じごろ うちに かえります。 Hachi-ji goro uchi ni kaerimasu. Nyolc óra felé megyek haza.

Nyelvi-kulturális sarok

1. A hét napjai

A japán naptárakban a hét általában vasárnapkal kezdődik, de néha látunk hétfővel kezdődő verziót is. A hét napjainak neve 「げつようび」 'hétfő', 「かようび」 'kedd' elnevezéshez hasonlóan mindig 「~ようび」-ra végződik. Gyakori azonban, hogy ezt a végződést elhagyva 「げつ」、「か」-ként említik a napokat, ilyen esetekben a rövidített szót hosszú magánhangzóval ejtjük: 「かようび」 helyett 「かあ」, vagy a 「どようび」 helyett 「どお」. (Lásd L12. lecke: Naptár, dátum)

・にほんごのクラスは、かあ、もく、の7じからです。 Nihongo no kurasu wa kaa moku no shichi-ji kara desu.

A japán órák kedden és csütörtökön hét órákor vannak.

・ど、にち、は なにを しますか。 Do nichu wa nani o shimasu ka. Mit csinálsz szombaton és vasárnap?

A Rikai tankönyv 94. oldalán található a hét napjainak elnevezése és a hozzájuk tartozó kandzsik.

A 「げつようび hétfő」 elnevezésből a 「げつ(月)」 és a 「つき(月／hold)」 ugyanazzal a kandzsival írandó.

A 「かようび kedd」 elnevezésből a 「か(火)」 és a 「かせいMars bolygó」-ből a 「か・火」 ugyanazzal a kandzsival írandó.

Ehhez hasonlóan, a 「すいようび szerda」 elnevezésből a 「すい(水)」 és a 「すいせいMerkúr bolygó」-ből a 「すい・水」 ugyanaz.

A 「もくようび csütörtök」 elnevezésből a 「もく(木)」 és 「もくせいJupiter」-ből a 「もく・木」 ugyanaz a kandzsi.

A 「きんようび péntek」 elnevezésből a 「きん(金)」 és 「きんせいVénusz bolygó」-ből a 「きん・金」 ugyanaz a kandzsi.

A 「どようび szombat」 elnevezésből a 「ど(土)」 és a 「どせいSzaturnusz bolygó」-ből a 「ど・土」 ugyanaz a kandzsi.

Végül 「にちようび vasárnap」 elnevezésből a 「にち・日」 és a 「ひ・日／nap)」 ugyanaz a kandzsi.

2. 誕生日 Születésnap

A 「たんじょうび」 kifejezés a születésnap, szó szerint a születés napja és hónapja, míg a 「せいねんがっぴ」 a születési dátum (nap, hónap és év), amelyet gyakran ki kell tölteni az űrlapokon.

Korábban Japánban mindenkinek az újév beköszöntével növekedett az életkora, még nincs száz éve, hogy kialakult a születésnapot a születés napján ünneplésének szokása: ünneplés, finom ételek, jókívánságok és a tortán lévő gyertyák elfújása, ajándékok átvétele – ezek nyugatról behozott új szokások. Japánban nem jellemző, hogy az ünneplést születésnapra rendez, meghívja ismerőseit, édességet, ajándékot oszt. Általában a család vagy a közeli barátok készítik elő az ünneplést.

3. おめでとう Gratulálunk!

Az ünneplést köszöntése, a gratuláció kifejezése. Rangban felettünk álló, általunk nem jól ismert személy esetén, vagy formális helyzetben a 「おめでとうございます」 forma használatos.

A születésnap mellett többek között a következő esetekben használhatjuk gratuláció kifejezésére: 「あけまして、おめでとう」 az újév beköszöntekor, 「そつぎょう、おめでとう」 iskolai tanulmányok befejezésekor, 「けっこん、おめでとう」 esküvő után, 「赤ちゃん、おめでとう」 terhesség vagy baba születése után.

Válaszul az 「ありがとう」 vagy 「ありがとうございます」 köszönéseket használhatjuk.

4. かんぱい！ Egészségedre!

Koccintáskor használatos kifejezés. Eredetileg azt jelentette, hogy "ürítse ki a poharat", de ma már nem szükséges kiüríteni.

だい11か しゅみは なんですか

Shumi wa nan desu ka

FORMA	
・どくしょが すきです。	Dokusho ga suki desu.
・ギターが できます。	Gitaa ga dekimasu.
・うちで えいがを みます。	Uchi de eega o mimasu .
・ときどき かいものを します。	Tokidoki kaimono o shimasu .

HASZNÁLAT
• Kedvenc időtöltésünkről beszélni.
• Elmondani, hogy mit tudunk, mire vagyunk képesek.
• Elmondani, hogy hol, mit csinálunk.
• Elmondani, hogy mit, milyen gyakorisággal végzünk.

1. どくしょが すきです。 Szeretem a könyvtárat.

Ahogy az 5. leckében láttuk, annak kifejezésére, hogy szeretünk valamit, a 「すきです」 NA-típusú melléknevet használjuk. A hobbit vagy azt, amit szeretünk, egy főnévvel fejezzük ki, utána a 「が」 partikula áll. Ha tagadó formát használunk, a partikula 「は」-ra változik. Annak kifejezésére, hogy valakit nagyon szeretünk, imádunk, a 「だいすき」 melléknevet használhatjuk. Ha arra kérdezzük rá, hogy valaki mit szeret, a 「何」 kérdő szót használjuk. Ha részletesebben kérdezzük a fajtára, típusra, akkor a 「どんな」 kérdőszót használhatjuk:

- ・どくしょが すきです。 Dokusho **ga** sukidesu. Szeretek olvasni.
- ・どくしょは すきじゃないです。 Dokusho **wa** sukijanaidesu. Nem szeretem az olvasást.
- ・どくしょが だいすきです。 Dokusho **ga** daisukidesu. Imádom az olvasást.
- ・なにが すきですか。 Nani **ga** sukidesu ka. Mit szeretsz?
- ・どんな スポーツが すきですか。 Donna supootsu **ga** sukidesu ka. Milyen sportot szeretsz?

2. ギターが できます。 Tudok gitározni.

A 「...ができます」 szerkezettel a képességet, tudást fejezzük ki. A 3. leckében ezt a szerkezetet használtuk, amikor arról beszéltünk, hogy milyen nyelveket ismerünk (pl.: 日本語ができます). Ebben a leckében egyéb képességek kifejezésére használjuk. Tagadó alakban a 「が」 partikula 「は」 lesz.

- ・ギターが できます。 Gitaa **ga** dekimasu. Tudok gitáron játszani.
- ・ギターは できません。 Gitaa **wa** dekimasen. Nem tudok gitározni.

Kérdésre válaszolva a 「すこし」 'egy kicsit' határozószó használata gyakori, így elkerülhetjük a dicsekedés látszatát.

- ・A: すずきさんは なにがが できますか。 Suzuki-san wa nanigo **ga** dekimasu ka? Suzuki úr/asszony, milyen nyelven tud?

B: スペイン語が **すこし** できます。

Supeingo ga **sukoshi dekimasu.**

Kicsit tudok spanyolul.

3. うちで えいがを みます。Filmeket nézek otthon.

A cselekvés helyének meghatározásánál a「で」partikulát használjuk. Az alábbi「(えいがを)みる」példában az「うち」az otthon, a filmnézés tevékenységének helye, utána「で」partikula áll. A cselekvés helyére kérdező mondat esetén a「どこで」'hol?' kérdőszót használjuk.

・**うち**で えいがを **みます**。 Uchi **de** eiga o **mimasu.** Otthon **filmeket nézek.**

・**どこ**で えいがを **みますか**。 Doko **de** eiga o **mimasu ka.** Hol **nézel filmet?**

4. ときどき かいものを します。Néha vásárolok.

A「よく」'gyakran',「ときどき」'néha',「あまり」'nem túlságosan',「ぜんぜん」'egyáltalán nem' határozószavakkal a cselekvés gyakoriságát fejezhetjük ki. Mindig az ige előtt állnak. Az「あまり」'nem nagyon' és a「ぜんぜん」'egyáltalán nem' mindig tagadó alakú igével áll.

・**よく** かいものを します。 Yoku **kaimono** o **shimasu.** Gyakran **vásárolok.**

・**ときどき** かいものを します。 Tokidoki **kaimono** o **shimasu.** Néha **vásárolok.**

・**あまり** かいものを しません。 Amari **kaimono** o **shimasen.** Nem **nagyon vásárolok.**

・**ぜんぜん** かいものを しません。 Zenzen **kaimono** o **shimasen.** Egyáltalán **nem vásárolok.**

Nyelvi-kulturális sarok

1. 表現はソフトに Soft, homályos, kifejezések

A japán kultúra az üzenet vagy hangnem lágyítására kedveli homályosabb, lágyabb kifejezéseket. Ha valamit nem szeretünk, akkor ezt kifejezhetjük egyértelmű szerkezettel, pl.「サッカーは好きじゃないです」'Nem szeretem a focit.'. Azonban, ha úgy gondoljuk, hogy beszélgetőpartnerünk szereti, amit mi nem, akkor a「サッカーはちょっと...」'A foci egy kicsit' kifejezéssel kikerülhetjük a túl direkt tagadó formát. Hasonlóképpen, amikor saját képességeinkről beszélünk, a「私は...ができます」'tudok (valamit)' szerkezet azt sugallhatja, hogy dicsekszünk, nagy az önbizalmunk. A félreértés elkerülése érdekében olyan határozószavakat használhatunk, mint a「私は...が**すこし**できます」'tudok (valamit), egy kicsit'.

2. 日本人の昔からの嗜み A japánok régóta gyakorolt kedvtelései

A japánok számos hobbit gyakorolnak, amelyek trendjei a divat, kor, nem stb. szerint változnak. Itt beszéljünk néhány hagyományos hobbiról, amelyeket évszázadok óta gyakorolnak.

俳句 HAIKU: a japán költészet egyik sajátos versformája, amelyet a nagy költő, Matsuo Bashó alakított ki a 17. században. 17 szótagból, három 5-7-5 szótagos verssorból áll. Meghatározott szótagszámmal fejezi ki a természet szépségét vagy az emberi érzéseket. Bashó híres haiku versét:「古池や 蛙飛び込む 水の音」„Öreg tó vize, a béka belepottyan, loccsanva csobban.” (Pohl László fordítása) számos nyelvre lefordították.

折り紙 ORIGAMI: egy papírlap hajtogatásával különböző figurák létrehozásának művészete. Az arisztokrácia hobbijaként jött létre a Heian-korszakban (8-12. század). Hajtogatásra alapvetően négyzet alakú, vékony, origami-nak (szó szerint: hajtogatópapírnak) nevezett papírt használnak, illetve japán merített kézműves papírból is készülhetnek. A darumadár talán a leghíresebb forma, a「千羽鶴」-nak nevezett fonatra fűzött ezer darumadár készítésének hagyományáról azt tartják, hogy akinek sikerül elkészíteni, annak betegsége meggyógyul, vagy kívánsága teljesül.

生け花 **IKEBANA**: A virágművészet egy hagyományos művészet, amely a növényeket és a virágokat élőlényeknek tekinti, akárcsak az embereket, és megpróbálja szépségüket egy vázában elrendezve kifejezni. A Muromachi-korszakban (14-16. század) a tokonoma (a japán stílusú szobában kialakított rész) díszeként tökéletesítették, a növények és virágok a legszebb látványt szemből nézve nyújtják. Japánban különböző iskolák működnek, az ikebana művészet elsajátítása sok gyakorlást és időt igényel.

茶道 **SADO**: A teazertartás egy másik hagyományos japán művészet az ikebana mellett, meghatározott szabályok mentén a matcha tea elkészítése a vendég számára. Eredeti formáját a 16. században Sen no Rikyū alakította ki. Három fő iskolája van, a viselkedési szabályok és a vendégszeretet szellemiségét elsajátítandó ma is sokan gyakorolják. Manapság azért is kedvelt, mert a teazertartás művelésekor lehetőség van kimonót viselni.

3. Japán sportok

Sokféle sport népszerű Japánban, főiskolások teniszeznek, üzletemberek golfoznak, a fiatalok és a gyerekek pedig hatalmas focirajongók. Ezek közül kettő emelkedik ki nemzeti sportként: a baseball és a dzsúdó.

野球 **YAKYUU**: A japán profi baseballnak két ligája, illetve 12 csapata van. A háború után ez volt a japánok legnépszerűbb sportja, minden család valamelyik csapat rajongótáborához tartozott. A baseball népszerűségét az utóbbi időben a futball térnyerése fenyegeti, de a baseball-hírek továbbra is uralják a sportújságok címlapjait. Szintén népszerű az országos amatőr baseball torna, ahol középiskolások versenyeznek. A tornát tavasszal és nyáron az ószakai Koshien Stadionban rendezik, minden japánt izgalomba hoznak a fiatalok kiélezett meccsei.

柔道 **JUUDO**: A dzsúdó japán eredetű sportág, amely Japán nemzeti sportjai közé tartozik. Alapelve, hogy az ellenfél erejét felhasználva kell győzedelmeskedni. Az 1964-es tokiói olimpia óta hivatalos olimpiai sportág. Jelenleg a dodzsókban való edzéseken kívül ezt a sportágat középiskolai testnevelés órákon, illetve rendőrségi tréningeken is gyakorolják.

だい12か いっしょに いきませんか

Issho ni ikimasen ka

いっしょに みに いきませんか。
Issho ni mi ni ikimasen ka.

いいですね。
Ii desu ne.

FORMA

- どの日にコンサートがあります。Doyoobi ni konsaato ga arimasu.
- 大きいホールで えいががあります。Kokusai-Hooru de eega ga arimasu.
- すもを みに いきます。Sumoo o mi ni ikimasu.
- いっしょに こうえんに いきませんか。Issho ni kooen ni ikimasen ka.
- いきましょう。Ikimashoo.

HASZNÁLAT

- Elmondani, hogy egy bizonyos rendezvény mikor kerül megrendezésre.
- Elmondani, hogy hol, mi kerül megrendezésre.
- Elmondani, hogy milyen célból megyek valahová.
- Valakit elhívni valamilyen időtöltésre.
- Javasolni, hogy együtt csináljunk valamit.

1. どの日にコンサートがあります。Szombaton koncert lesz.

A 7. leckében érintettük a létigéket és az élettelen tárgyak létezését kifejező 「～があります」 szerkezetet. Az 「あります」 igét elvont fogalmak, illetve rendezvények megtartásával kapcsolatban is használjuk. Ezekben az esetekben 「が」 partikula áll az alany után.

• コンサートが あります。 Konsaato ga arimasu. Koncert van.

Az idő, időpont meghatározásakor, ha ez egy konkrét kifejezés (például 3時 '3 óra', 15日 '15-e', 2012年 '2012. év'), vagy a hét napjainak kifejezésekor az időhatározó után a 「に」 partikula áll. Nincs szükség azonban a 「に」 partikulára olyan esetekben, amikor az időpont egy másik, a jelen beszélgetés időpontjához képest kerül meghatározásra, mint például: 「今日」 'ma', 「今週」 'ezen a héten', 「来月」 'következő hónapban'.

- 15日に に コンサートが あります。 Juugo-nichi ni konsaato ga arimasu. 15-én koncert van.
- もくようびに コンサートが あります。 Mokuyoobi ni konsaato ga arimasu. Csütörtökön koncert van.
- こんしゅう コンサートが あります。 Konshuu konsaato ga arimasu. Ezen a héten koncert van.
- らいしゅうの もくようびに コンサートが あります。 Raishuu no mokuyoobi ni konsaato ga arimasu. Jövő hét csütörtökön koncert lesz.

Események megtartásának időpontjára az 「いつ」 'mikor' kérdőszóval kérdezzünk.

• A: いつ コンサートが ありますか。 Itsu konsaato ga arimasu ka? Mikor van a koncert?

B: 15日に に あります。 Juugo-nichi ni arimasu. 15-én.

• A: コンサートは、いつ ありますか。 Konsaato wa, itsu arimasu ka? A koncert, mikor lesz?

B: 15日に に あります。 Juugo-nichi ni arimasu. 15-én.

2. こくさいホールで えいがが あります。A Nemzetközi teremben (Kokusai-Hooru) van a filmvetítés.

A 7. leckében a létezés helyének meghatározására a következő szerkezetet tanultuk: 「(hely)に (alany)が あります」。Események színhelyének meghatározására nem a 「に」, hanem a 「で」partikulát használjuk. Kiegészíthetjük a mondatot időhatározóval is. Ebben az esetben az időhatározó megelőzi a helyhatározót. Az esemény helyére kérdészkor a 「どこで」 'hol?' kérdőszót használjuk.

・こくさいホールで えいがが あります。 Kokusai-Hooru de eega ga arimasu. A Nemzetközi Teremben van a film.

・もくようびに こくさいホールで えいがが あります。 Mokuyooobi ni Kokusai-Hooru de eega ga arimasu.

Csütörtökön a Nemzetközi Teremben van a film.

・A: どこで えいがが ありますか。 Doko de eega ga arimasu ka? Hol van a filmvetítés?

B: こくさいホールで あります。 Kokusai-Hooru de arimasu. A Nemzetközi Teremben.

3. すもうを みに いきます。Megyek szumót nézni.

Ha egy tevékenység elvégzése céljából helyváltoztatás is szükséges, a 「...にいきます」 szerkezetet használjuk. A mozgást jelentő ige elé tesszük a céltevékenységet kifejező ige 「ます」 végződés nélkül alakját.

・すもうを みに いきます。 Sumoo o mi ni ikimasu. Megyek szumót nézni.

・しゃしんを とりに いきます。 Shashin o tori ni ikimasu. Megyek fotózni.

4. いっしょに こうえんに いきませんか。Nem megyünk el együtt a parkba?

Ha meghívunk valakit valamire, általában a 「...ませんか」 szerkezettel tehetjük meg.

・いっしょに こうえんに いきませんか。 Issho ni kooen ni ikimasen ka? Nem megyünk el együtt a parkba?

Az előző példában a beszélő elhívja partnerét a parkba, ahol a 「こうえん」 a célállomás, ahová invitálunk valakit, ezt a 「に」 partikula jelöli. Ugyanígy a 「に」 partikulát használjuk, amikor a meghívás egy eseményre szól.

・もくようびに コンサートに いきませんか。 Mokuyooobi ni konsaato ni ikimasen ka. Csütörtökön nem megyünk el a koncertre?

5. いきましょう。Menjünk!

Amikor elfogadunk egy meghívást, vagy ha mi javaslunk a partnerrel közösen végzett tevékenységet, a T/1. személyű 「...ましょう」 szerkezetet használjuk. Akkor is természetesen hat ennek a kifejezésnek a használata, ha a beszélgetőpartnerünk által mondottakkal egyetértünk.

・A: いっしょに こうえんに いきませんか。 Issho ni kooen ni ikimasen ka? Nem megyünk el együtt a parkba?

B: いいですね。いきましょう。 Iidesu ne. Ikimashoo. Jó (ötlet)! Menjünk!

・こんど、いっしょに ごはんを たべましょう。 Kondo issho ni gohan o tabemashoo. Majd (legközelebb) menjünk el együtt enni!

Nyelvi-kulturális sarok

1. A meghívásokra vonatkozó kifejezések

Ahogy az előzőekben is láttuk, ha meghívást kezdeményezünk, javasolunk valamit, akkor a japán nyelvben a közös tevékenységre utaló kifejezést 「いっしょにいきませんか。」 „Nem megyünk együtt?” használunk. A beszélgetőpartner szándékaira, érzéseire közvetlenül rákérdező 「あなたは行きたいですか。」 'Akar menni?' szerkezetek meghívásként nem használatosak. Ha a 「コーヒーを飲みたいですか。」 'Inna egy kávé?' vagy 「ごはんを食べたいですか。」 'Enne valamit?' kérdést tesszük fel, akkor beszélgetőpartnerünk nem tudja eldönteni, hogy a kérdésünk egyszerűen csak az ő vágyaira vonatkoznak-e, vagy közös étkezésre invitáljuk, ezért előfordulhat, hogy elbizonytalanodik, és nem

tud válaszolni kérdéseinkre.

2. たのしみです。Már előre örülök!

Ha valamit szívből várunk és előre örülünk neki, a 「たのしみです。」 'Alig várom!' vagy a 「たのしみをしています。」 'Előre örülök!' kifejezéseket használhatjuk. Meghívással kapcsolatos beszélgetés lezárására, vagy üzenetben való elköszönéskor is hasznos kifejezés. A 「見に行きますか。」 'Megy megnézni?' vagy 「行きたいですか。」 'Szeretne menni?' kérdésre válaszként használva kiegészíthetjük még a 「もちろんです。」 'Természetesen.' vagy a 「もちろん！」 'Persze, hogy van!' kifejezésekkel is.

3. A visszautasítás kifejezései

A japánok akár még baráti kapcsolatban is kerülnek az egyértelmű visszautasítást, a nemleges választ. Az 「いきません。」 'Nem megyek.' vagy 「いきたくないです。」 'Nem akarok menni.' típusú válaszok helyett inkább a 「その日はちよっと…」 'Az a nap egy kicsit…」 vagy 「今回はいけません」 'A mostani alkalommal sajnos nem tudok menni.' elkerülő kifejezéseket részesítik előnyben, ahol a visszautasítás oka nem az, hogy mi nem szeretnénk az adott dolgot megtenni, hanem egyéb körülmények áldozatai vagyunk.

4. Találkozók, kötelezettségek időpontját minél hamarabb fixáljuk!

Japánban bevett szokás, hogy a találkozók, kötelezettségek időpontját minél hamarabb lekötik. Célszerű legalább egy héttel korábban az időpontot konkretizálni. Ha aznapra hívunk meg valakit valamilyen programra, az félreértést okozhat, mintha azt feltételeznénk, hogy a másoknak nincsenek terveik aznapra, vagy a terveit nem tisztelnék megfelelő mértékben.

5. A négy évszak Japánban

A japánok ősidők óta együtt éltek a természettel, odafigyeltek az évszakok apró változásaira. Az ünnepek nagy része természeti jelenségekhez kapcsolódik, mint például a tavaszi és őszi napéjegyenlőség, a zöld természet és a tenger napja. Minden évszakhhoz kapcsolódnak különböző események és szokások.

春 HARU: Márciustól áprilisig virágoznak a cseresznyefák dél felől fokozatosan észak felé haladva. A cseresznyefák virágai még a hideg időben és a zöld levelek előtt nyílnak ki, a tavasz beköszöntének szimbólumai. Amikor a virágok teljes virágzásba borultak, a japánok felkerekednek, hogy 「花見」 'virágnézést' tartsanak, gyönyörködjenek a látványban. Gyakoriak a cseresznyevirágzás szemlélésével egybekötött piknikes is.

Április 29-től a 「昭和の日」 'Shówa napjától' május 5-ig a 「こどもの日」 'Gyermeknap'-ig több ünnepnap követi egymást, ezért ezt az időszakot 「ゴールデンウィーク」 'Aranyhét'-nek nevezik. Sokan kerekednek fel ilyenkor, hogy a frissen zöldülő természetben a hegymászást, vagy a parkban való sétát élvezzék.

夏 NATSU: Amikor véget ér az esős évszak (az úgynevezett つゆ) és beköszönt a nyár, a strandok megtelnek, és a nyári fesztiválokat rendeznek az ország különböző részein. Külföldön a tűzijáték az újév ünneplésének kelléke, Japánban ez nyári időszak fontos hagyománya. Sokan a nyári fesztiválokra és a tűzijátékokra yukutatát (nyári pamut kimonót) viselve mennek. A 「盆踊り」 ünnepe külföldön is széles körben ismert, eredetileg az ősi naptár szerint július 15-én éjjel, teliholdkor ünnepelték. Egész éjjel táncoltak a hold fényénél, hogy fogadják és elbúcsúzzanak a szellemektől, akik meglátogatták a világot a halottak ünnepe alkalmából. Mára a vallási jelentősége elveszett, egyszerűen a nyári fesztiválok része lett.

秋 AKI: Ősszel az éjszakák megnyúlnak. Azt mondják, hogy ebben az időszakban legszebb a telihold, ezért évszázadok óta létezik a holdnézés szokása, amely a hold szemléléséből és benne való gyönyörködésből áll. Az őszi szepon beérett termények, gyümölcsök betakarításának évszaka is. Különféle rendezvényeket tartanak országszerte, mint például a 「ぶどう狩り」 'szőlőszüret', vagy a 「きのこ狩り」 'gombaszedés'. November körül a levelek színe megsárgul, vörösbe borul, az emberek felkerekednek, hogy minél szebb őszi látványban gyönyörködhessenek, ezt úgy nevezik: 「紅葉狩り」.

冬 FUYU: Télen erősen havazik Hokkaidó szigetén és a nyugati parton, ezért különféle hóval kapcsolatos rendezvényeket tartanak. Külön

kiemelendő a hatalmas jégszobrokról híres szapporói 「ゆきまつり」 'Hófesztivál'. Fontos ünnep az évkezdet, az újév 「おしょうがつ」 ünnepe. A családok, rokonok összegyűlnek, az ünneplés három napig tart. Újévkor felkeresnek sintó szentélyeket, hogy az új évre egészséget és szerencsét kívánjanak. Sokan vannak, akik a 「初詣」 'szentélylátogatás' -t kimonóban, öltönyben vagy más formális öltözetben végzik.

だい13か どうやっていきますか

Doo yatte ikimasu ka

うちから かいしゃまで
どうやっていきますか。
Uchi kara kaisha made
doo yatte ikimasu ka.

ちかてつでいきます。
Chikatetsu de ikimasu.

FORMA

- ・うちから えきまで バスで いきます。 Uchi kara eki made basu de ikimasu.
- ・えきで だんしゃに のります。 Eki de densha ni norimasu.
- ・くこうは だんしゃが いいです。 Kuukoo wa densha ga iidesu.
- ・はやいです から。 Hayai desu kara.

HASZNÁLAT

- Elmondani, hogy bizonyos helyre hogyan megyünk.
- Elmondani, hogy hol, milyen közlekedési eszközre szállunk.
- Tanácsot adni, hogy bizonyos helyre milyen közlekedési eszközzel kéne menni.
- Elmondani az okot, hogy miért azt a tanácsot adtuk.

1. うちから えきまで バスで いきます。 Otthonról az állomásig busszal megyek.

Ezzel a kifejezéssel tudjuk elmondani, hogy valamilyen közlekedési eszközzel közlekedünk egyik helyről a másikra. A távolság kifejezésére a 「～から～まで」 '-tól, -ig' partikulákat használjuk. A közlekedési eszközre kérdés esetén a 「どうやって」 'hogyan?' kérdőszót használjuk.

- ・うちから えきまで バスで いきます。 Uchi kara eki made basu de ikimasu. Otthonról az állomásig busszal megyek.
- ・うちから えきまで どうやって いきますか。 Uchi kara eki made dooyatte ikimasu ka. Hogy mész otthonról az állomásig?

① A から まで partikulák

A 「から」 partikula jelöli a kiindulópontot, a 「まで」 az érkezési pontot. Külön is használhatók. (Az időről részletesebben lásd az L10. lecke).

- ・ここから バスで いきます。 Koko kara basu de ikimasu. Innen busszal megyek.
- ・かいしゃまで あるいて いきます。 Kaisha made aruite ikimasu. A cégig gyalog megyek.
- ・ふじホテルまで おねがいします。 Fuji-Hoteru made onegaishimasu. A Hotel Fuji-ig legyen szíves!

② A で eszközhatározó partikula

A közlekedési eszközök (busz, vonat, metró, taxi stb.) kifejezésére használt főnevek után a 「で」 partikula áll. Csak gyalogos közlekedés esetén az 「歩いていきます」 'gyalogosan megyek' szerkezetet használjuk.

- ・ちかてつで いきます。 Chikatetsu de ikimasu. Metróval megyek.
- ・えきから かいしゃまで あるいて いきます。 Eki kara kaisha made aruite ikimasu. Az állomástól a cégig gyalog megyek.

2. えきで だんしゃに のります。Az állomáson vonatra szállok.

① A で helyhatározó partikula

A hely megjelölésére, ahol a közlekedési eszközre fel- vagy leszállunk, a 「で」 partikulát használjuk. Ha erről a helyről szeretnénk kérdezni, a 「どこで」 'hol,' kérdőszót használjuk.

・アトチャえきで だんしゃに のります。 Atocha-eki de densha ni norimasu. Atocha állomáson vonatra szállok.

・どこで おりますか。 Doko de orimasu ka. Hol szállsz le?

② A に helyhatározó partikula

Azt a közlekedési eszközt, amire felszállunk, a 「に」 partikula jelöli.

・くうこうで ひこうきに のります。 Kuukoo de hikooki ni norimasu. A reptületen repülőre szállok.

③ Az を tárgyjelölő partikula

Azt a közlekedési eszközt jelöli, amiről leszállunk, az 「を」 partikulával jelöljük.

・アトチャえきで だんしゃを おります。 Atocha-eki de densha o orimasu. Atocha állomáson leszállok vonatról.

3. くうこうは だんしゃが いいです。A reptérre a vonattal jó menni.

Ha útbaigazítást kérnek tőlünk, útvonalat javasolunk, vagy tanácsot adunk, a 「～は～がいいです。」 szerkezetet használjuk. Mivel ez egy általunk ismert, de a beszélgetőpartnerünk számára új információ, a mondat végén gyakran a 「よ」 nyomatékosító mondatzáró partikula áll.

・くうこうは だんしゃが いいですよ。 Kuukoo wa densha ga iidesu yo. A reptérre a vonattal jó (célszerű) ám menni!

4. はやいですから。Azért, mert gyors.

Az ok megjelölésére a 「～から」 'azért, mert' partikulát használjuk. Ha bizonyos közlekedési eszközöket javasolva magyarázatul az okot is szeretnénk megnevezni, a 「から」 partikulát a melléknévek (mint például: 「はやいです」 'gyors', 「らくです」 'kényelmes', 「べんりです」 'praktikus', stb.) vagy igék 「つかれます」 'elfárad' után kell kitenni.

① A から okhatározói partikula

・はやいですから。 Hayai desu kara. Azért, mert gyors.

Nyelvi-kulturális sarok

1. Japán közlekedési eszközök

Japánban a tömegközlekedés jól fejlett, nemcsak a távolsági közlekedésben, mint a szuperexpressz vagy vonatok, de a percre pontosan a menetrend szerint közlekedő metrók és buszok is híresek pontosságukról. Emiatt a nagyvárosokban az autó helyett többen használják a tömegközlekedést iskolába vagy munkába járásra. Széles körben használják a menetrendek és a szükséges átszállások ellenőrzésére az internetes weboldalt az indulási és érkezési hely egyszerű megadásával. Azonban sok vonalon éjszaka nem közlekednek a vonatok, ezért nagyon oda kell figyelni, nehogy lekéssük az utolsó vonatot vagy az utolsó buszt. Bár az állomások nevét néha latin betűkkel is kiírják, előfordul, hogy a jegykiadónál és a peronokon csak kandzikkal vannak jelölve, és gyakran a járműben felhangzó utastájékoztató is csak japánul történik.

電車 DENSHA: Nagyon elterjedt közlekedési eszköz. A JR-nak nevezett (ジェイ アール Japan Railways), eredetileg állami vállalat kiterjedt vonalhálózattal rendelkezik az egész országban. A nagyvárosokban, például Tokióban és Ószakában, vannak olyan vonalak, mint a Yamanote és a Kanjó körgyűrűk, amelyek a városban belül futnak. A munkába tartó csúcsforgalom reggel 7-től 9-ig, délután pedig 5-től 7-ig tart, és akkora a kihasználtság, hogy időnként látni lehet, ahogy az állomás személyzete tolja az utasokat a vasúti kocsik belsejébe. Néha ugyanazon a vonalon különböző típusú vonatok közlekednek sebességüktől függően, illetve, hogy melyik állomáson állnak: 「特急」 'szuper gyors', 「急行」 'expressz', 「快速」 'gyors', 「普通」 'normál'. Néhány városban villamosok is közlekednek.

地下鉄 CHIKATETSU: Az olyan nagyvárosokban, mint Tokió, Ószaka, Nagoya és Kiotó kiterjedt metróhálózat működik, amely nagyon praktikus, bár néha az átszállások hosszúak.

バス BASU: A buszvonalak sokkal bonyolultabb hálózatot alkotnak, mint a vonatok. A jegynek nincs egységes ára, hanem a felszállás pillanatától megtett távolságtól függ. A jármű elülső részén általában egy elektromos kijelző található, amelyen jelzik a következő állomást és az aktuális tarifákat, de mivel minden kandzsival van írva, nehéz kitalálni, hogy hol kell leszállni. Régiótól vagy buszjáratától függően előfordul, hogy felszálláskor kell fizetni, máskor pedig leszálláskor, ezért érdemes a többi utastól érdeklődni.

タクシー TAKUSHII: Könnyen megtalálhatóak az állomás előtti taxistandokon, vagy menet közben. Ha látjuk a 「空車」 'üres, szabad' táblát, az azt jelenti, hogy beszállhatunk. Ahogy Európában, Japánban is kézfeltartással intjük le a kocsit. Japánban azonban a sofőr az ülésből egy gombnyomással nyitja és húzza be a taxi ajtaját, ezért ne próbáljuk saját magunk kinyitni, becsukni. A távolsággal és az idővel együtt növekszik a taxiórán feltüntetett ár. A nálunk szokásos taxi tarifákhoz képest a japán taxi meglehetősen drága.

バイク BAIKU: Leginkább postai és futárszolgálatosok, valamint pizzafutárok használják, gyakran motorbicikli formában.

自転車 JITENSHA: Japánban a biciklizés nagyon elterjedt a gyermekek és a felnőttek körében, nem is sportként, inkább mint szokásos módja az iskolába vagy munkába járásnak, vásárláskor és a mindennapi életben szinte bármikor. A kerékpárbérlés nem általános, kivéve a turista helyeken.

2. すみません、おねがいします Elnézést, legyen szíves!

A 「すみません」 és az 「おねがいします」 két nagyon hasznos kifejezés bármilyen közlekedési eszköz használatakor. Ha nem tudja, hogyan jut el egy helyre, vagy hogyan szálljon fel egy közlekedési eszközre, először szólítson meg valakit a 「すみません」 'Elnézést' kifejezéssel. Udvariasan megkérhetünk másokat a 「すみません、もういちどいってください。」 'Elnézést, elmondaná még egyszer?', vagy a 「すみません、ここに かいってください。」 'Elnézést, ide írja le, legyen szíves!' kifejezéseket használva. Taxiba szállva a 「ふじホテルまで おねがいします。」 'A Hotel Fuji-ba legyen szíves!', 「にもつ、お願いします。」 'A csomagot legyen szíves!', 「カードでお願いします。」 'Kártyával legyen szíves!' kifejezésekben jó, ha az 「お願いします」 'Legyen szíves!' udvarias kérés kifejezését használjuk.

だい14か ゆうめいな おてらです

Yuumeena otera desu

マドリードは どんな
まちですか。
Madoriido wa donna
machi desu ka.

にぎやかな まちです。
Nigiyakana machi desu.

FORMA

- ふるい じんじゃ、にぎやかな まち furui jinja, nigiyakana machi
- さいたまに ふるい じんじゃ があります。 Saitama ni furui jinja ga arimasu.
- えきの となり、きつさてんの まえ eki no tonari, kissaten no mae
- きつさてんは えきの となりに あります。 Kissaten wa eki no tonari ni arimasu.
- わたしは きつさてんの まえに います。 Watashi wa kissaten no mae ni imasu.

HASZNÁLAT

- Leírni egy város, turisztikai látványosság, épületek jellegzetességeit.
- Épületek, emberek helyét meghatározni.
- Elmondani, hogy bizonyos épületek hol vannak.
- Elmondani, hogy bizonyos emberek hol vannak.

1. ふるい じんじゃ、にぎやかな まち régi szentély, nyüzsgő város

A melléknevek városok, épületek stb. leírására használt kifejezések. Vannak I-típusú és NA-típusú melléknevek (lásd L5. lecke). I-típusú melléknevek, például a 「ふるいです」 'régí', vagy NA-típusú, mint például a 「にぎやかです」 'élénk, nyüzsgő'. Főnévvel jelzői szerkezetet alkotnak, a melléknevek közvetlenül 「～い＋főnév」, illetve a NA közbeékelésével 「～な＋főnév」 kapcsolódnak a főnévhez.

- ふるい じんじゃ、ちいさい ホテル furui jinja, chiisai hoteru régi szentély, kis szálloda
- にぎやかな まち、ゆうめいな おてら nigiyakana machi, yuumeena otera nyüzsgő város, híres szentély

2. さいたまに ふるい じんじゃが あります。 Saitamában régi szentélyek vannak.

A 「～に～が あります。」 szerkezettel kifejezhetjük, mi található egy adott helyen, például milyen turisztikai látványosságok vagy épületek vannak. Az 「あります」 létigét használjuk, a helyet a 「に」 partikula jelöli, és a mondat alanyát, hogy mi létezik vagy van azon a helyen, a 「が」 jelöli. A tagadó mondatban a 「が」 helyébe 「は」 lép.

- さいたまに ふるい じんじゃが あります。 Saitama ni furui jinja ga arimasu. Saitamában régi szentélyek vannak.
- ふじまちに ふるい おてらは ありません。 Fujimachi ni furui otera wa arimasen. Fujimachiban nincsenek régi szentélyek.
- マドリードに なにが ありますか。 Madoriido ni nani ga arimasu ka. Madridban mi van?

3. えきの となり、きつさてんの まえ az állomás szomszédjában, a kávézó előtt

Egy épület vagy személy helyzetének jelzésére az 「helyet jelölő főnév+の+ névutó」 szerkezetet használjuk. Ilyen névutó lehet pl. a 「まえ、うしろ、なか、となり、ちかく」 'előtt; mögött; -ban, -ben; szomszédjában; közelében'.

・えきの となり、きつさてんの まえ eki no tonari, kissaten no mae az állomás szomszédjában, a kávézó előtt

4. きつさてんは えきの となりに あります。 A kávézó az állomás szomszédjában van.

A 「～は～にあります。」 szerkezettel kifejezhetjük, hogy turisztikai látványosságok, üzletek vagy épületek hol találhatóak. A tagadó mondatban a 「～は～にはありません。」 szerkezetet használjuk. Kérdő mondatban 「～はどこにありますか。」 lesz.

- ・きつさてんは えきの となりに あります。 Kissaten wa eki no tonari ni arimasu. A kávézó az állomás szomszédjában van.
- ・A: えきのとなりに ぎんこうが ありますか。 Eki no tonari ni ginkoo ga arimasu ka. Az állomás közelében van bank?
- B: えきの となりには ありません。 Eki no tonari ni wa arimasen. Az állomás közelében nincs (bank).
- ・きつさてんは どこに ありますか。 Kissaten wa doko ni arimasu ka. Hol van a kávézó?

5. わたしは きつさてんの まえに います。 A kávézó előtt vagyok.

A 「～は～にいます。」 szerkezet kifejezi, hogy hol van egy adott személy. A tagadó alakban 「～は～にはいません。」 lesz. Kérdő mondatban 「～はどこにいますか。」 szerkezetet használjuk. Hasonlóan használhatjuk a 8. leckében tanult 「～はどこですか。」 kérdést is.

- ・わたしは きつさてんの まえに います。 Watashi wa kissaten no mae ni imasu. A kávézó előtt vagyok.
- ・すずきさんは えきの まえには いません。 Suzuki-san wa eki no mae ni wa imasen. Suzuki nincs a kávézó előtt.
- ・マリアさんは どこに いますか。 Maria-san wa doko ni imasu ka. Maria hol van?

Nyelvi-kulturális sarok

1. Japán városok

Japánban a lakcímet nem az utcánév és a házszám, hanem a körzetek neve és a háztömbök száma jelzi. Kisebb utcáknak gyakran neve sincs, ezért utcánév alapján nem lehet egy címet megkeresni. A japán városok közül csak Kiotóban keresztezik egymást az utcák sakkáblaszerűen, itt a lakcímek az utcanevék alapján vannak meghatározva. Ha egy utcát szeretnénk megkeresni, érdemes jellegzetes épületek, boltok alapján betájéjolni a helyet.

2. Japán épületek

A japán városokban a hagyományos épületek mellett modern épületeket is találhatunk. Például Tokióban több felhőkarcoló között is lehet találni régi sintó szentélyt, vagy egy lakónegyedben a többemeletes betonépületek mellett hagyományos családi házakat.

神社 JINJA: A sintó szentély neve. A bejáratot egy tori-nak nevezett kapu jelöli, ezen áthaladva rituális köszöntéssel lépünk be a szentélykert területére. Ezután egy erre a célra készített kútnál megtisztítjuk kezünket és kiöblítjük szájunkat. Ezekben a szentélykertekben különböző méretű épületek találhatók, melyekben különböző istenekhez lehet imádkozni. Szentélylátogatáskor érmét dobunk egy dobozba, megkongatjuk a harangot, és elvégezzük az imák és tapsok rituáléját. A japánok újévkor, vizsgák előtt, baba születésekor stb. gyakran látogatják ezeket a szentélyeket, hogy imádkozzanak a jó szerencséért, egészségért.

お寺 OTERA: A buddhista vallás temploma. A templomok csarnokaiban álló Buddha-szobrok közül híres a Kamakurában, Narában található. Japánban előfordul, hogy egy épületegyüttesen belül találunk sintó szentélyt és buddhista templomot is. A hívek rendszeresen eljönnek meghallgatni a szerzetes prédikációit, vagy otthonukba hívják a szerzetest temetési szertartás vagy az elhunyt emlékére rendezett megemlékezés megtartására.

だい15か かわいい！

Kawaii !

なにがほしいですか。
Nani ga hoshii desu ka.

おもしろいTシャツが
ほしいです。
Omoshiroi T-shatsu ga
hoshii desu.

FORMA

- わたしは アクセサリーが ほしいです。 Watashi wa akusesarii ga hoshii desu.
- わたしは カーラさんに はなを あげます。 Watashi wa Kaara-san ni hana o agemasu.
- カーラさんは ホセさんに チョコレートを Kaara-san wa Hose-san ni moraimashita.
- きよねん にほんで とけいを かいしました。 Kyonen nihon de tokee o kaimashita.

HASZNÁLAT

- Elmondani, hogy mire vágyódnak, mit szeretnének megvásárolni.
- Kifejezni, hogy valakinek valamit adunk, megajándékozunk.
- Kifejezni, hogy valakitől valamit kaptunk.
- Kifejezni, hogy hol, mit vásároltunk.

1. わたしは アクセサリーが ほしいです。 Bizzu ékszerre vágyódom.

A 'valamit venni szeretne, valamire vágyódik' jelentés kifejezésére az 「(alany)は(főnév)がほしいです」 szerkezetet használhatjuk, ahol a 「～ほしいです」 I-típusú melléknévként ragozódik. Előfordul, hogy az alany kimarad a mondatból. Hasonló jelentéssel használhatjuk a 「～たい」 óhajtó formát, azonban ez igével képzett szerkezet 「(alany)は(az ige masu nélküli formája)たいです」 'valamit tenni akar'. (Részletesen a 18. leckében tárgyaljuk)

• (わたしは) アクセサリーが ほしいです。 (Watashi wa) akusesarii ga hoshii desu. (Én) bizzu ékszerre vágyódom.

Kérdő mondatban a 「なに」 kérdőszót használjuk.

• A: カーラさんは なにが ほしいですか。 Kaara-san wa nani ga hoshii desu ka.

Carla, mire vágyódik?

B: おもしろい Tシャツが ほしいです。 Omoshiroi T-shatsu ga hoshii desu.

Egy érdekes pólót szeretnék.

A kívánt tárgyak, személyek mennyiségének megadásához a számot és a megfelelő számlálószt kell a főnév után tennünk. A különböző alakú, funkciójú dolgok mennyiségének kifejezésére különböző számlálósztakat használunk. (Lásd Szókincs 81. o.)

～まい - lapos tárgyakhoz (pl.: papír, képeslap, jegy, ing stb.)

～ほん - hosszú, henger alakú tárgyakhoz (pl.: üveg, ceruza, esernyő, banán stb.)

～こ - kisméretű, kerek tárgyakhoz. Használhatjuk a 「一つ、二つ」 általános számlálósztakat is. (pl.: alma, golyó, gyűrű stb.)

～さつ - 'kötet', füzött könyvek, füzetekhez (pl.: könyv, füzet stb.)

～にん - 'fő', emberekre használható számlálószt.

・えはがきが 8まい ほしいです。 Ehagaki ga hachi-mai hoshii desu. Nyolc darab képeslapot szeretnék.

・かさが 1ぼん と ハンカチが 3まい ほしいです。 Kasa ga ippon to hankachi ga san-mai hoshii desu.

Egy darab esernyőt és három darab zsebkendőt szeretnék.

2. わたしは カーラさんにはなをあげます。 Én Carla-nak virágot adok.

Ha valaki valakinek ad valamit, az 「(adó)は、(ajándékozott)に(főnév)をあげます。」 szerkezetet használjuk.

・わたしは カーラさんに チョコレートをあげます。 Watashi wa Kaara-san ni chokoreeto o agemasu. Én Carla-nak csokoládét adok.

・すずきさんは ともだちに とけいをあげました。 Suzuki-san wa tomodachi ni tokee o agemashita. Suzuki a barátjának órát adott.

Kérdőmondat esetén a 「だれに」 'kinek?' illetve a 「なにを」 'mit?' kérdőszavakat használhatjuk.

・あなたは おかあさんに なにをあげますか。 Anata wa okaasan ni nani o agemasu ka. Te mit adsz az anyukádnak?

・だれに にほんごのほんをあげましたか。 Dare ni nihongo no hon o agemashita ka. Kinek adtad a japán könyvet?

<Figyelem!>

Az 'én' a mondatban nem lehet megajándékozott! A ×「ホセさんはわたしに花をあげました。」 jellegű mondatok hibásak. Ilyen esetekben a 「もらう」 igét használjuk: 「わたしはホセさんに花をもらいました。」 'José-től virágot kaptam'.

3. カーラさんは ホセさんに チョコレートをもらいました。 Carla José-től csokoládét kapott.

A 「もらいます」 ige azt fejezi ki, hogy egy másik személytől valamit kapunk. A mondat szerkezete: 「(kapó)は、(adó)に(tárgy)をもらいます。」.

・わたしは ははに Tシャツをもらいました。 Watashi wa haha ni T-shatsu o moraimashita. Az anyukámtól pólót kaptam.

・カーラさんは ホセさんに チョコレートをもらいました。 Kaara-san wa Hose-san ni chokoreeto o moraimashita.

Carla José-től csokoládét kapott.

4. きよねん にほんでとけいをかいました。 Tavaly Japánban egy órát vásároltam.

A 「で」 partikula a vásárlás helyét jelöli, az 「を」 partikula pedig a tárgyat, amit megvásároltak.

A 「かいました」 igealak a 「かいます」 múlt ideje, a 「かいませんでした」 pedig a múlt idejű tagadó alak. Múlt idejű igealak esetében a mondat gyakran múlt időre vonatkozó időhatározóval kezdődik, pl.: 「きのう」 'tegnap', 「おととい」 'tegnapelőtt', 「せんしゅう」 'múlt héten', 「せんげつ」 'múlt hónapban', 「きよねん」 'tavaly'.

・はなやではなをかいました。 Hanaya de hana o kaimashita. A virágboltban virágot vettem.

・A: キのうほんやでなにをかいましたか。 Kínoo honya de nani o kaimashita ka. Tegnap a könyvesboltban mit vettél?

B: ゃっしをかいました。 Zasshi o kaimashita. Egy magazint vettem.

「どこで買えますか」 ható ige használatával a mondat azt jelenti, hogy hol lehetséges vásárolni valamit.

・A: おもしろいTシャツはどこでかえますか。 Omoshiroi T-shatsu wa doko de kaemasu ka. Hol lehet venni érdekes pólót?

B: はらじゅくでかえます。 Harajuku de kaemasu. Harajukuban lehet venni.

Nyelvi-kulturális sarok

1. Vásárlás Japánban

Tokió, Ószaka, Yokohama stb. nagyvárosok vonzáskörzetében sok áruház és bevásárlóközpont van, ahol vasárnap és ünnepnapokon is lehet

vásárolgatni. A belváros szinte minden állomásának közelében is található bevásárlóközpontok, szupermarketek és kis üzletek. Ezenkívül a lakónegyedekben vannak olyan éjjel-nappali üzletek, amelyek a nap 24 órájában nyitva tartanak, nem zárnak be egész évben, ezek neve 「コンビニ」.

デパート: HYAKKATEN-nek is nevezik. Az áruházak kicsit drágábbak, mint a szupermarketek, de a termékek széles skálája, pl. ruhaféle, étel és egyéb cikkek is megtalálhatóak. Az áruházak más-más profillal rendelkeznek, de általában az alagsorban élelmiszerboltok, az 1. emeleten cipő, táska és kozmetikai boltok, a 2-4. emeleten női és férfi ruházat, fiatalok ruhaüzletei, az 5-6. emeleten pedig kimonó, ékszer, óra, gyermekruházat, sport, játék, írószerszám, könyvesbolt, háztartási cikk, elektromos készülék és CD boltok sorakoznak. A 7. emelet rendezvények, kiállítások, illetve a nyári és évvégi ajándékok vásárlásának helyszíne (az 「お中元」、「お歳暮」 hagyományos ajándékozási időszakok Japánban). A legfelső emeleten éttermetek találunk. A nyitvatartási idő általában reggel 10-től délután 8-ig tart.

ショッピングセンター: a 「ショッピングモール」 elnevezés is használatos. Általában az állomásokkal közös épületben a városközpontban vannak, de külterületeken is megtalálhatóak. Számos kis üzlet található itt, parkolója is van.

スーパーマーケット: rövidítve 「スーパー」-nak is nevezik. Főleg élelmiszert és háztartási cikkeket árúsítanak, behálózzák a környéket.

小売店: Az állomások közelében gyakori látkép az árkaos bevásárló utca a kiskereskedelmi boltokkal. Vannak olyan üzletek, amelyek több generáció óta működnek, de a szupermarketek és bevásárlóközpontok nyomására, valamint az üzletvezetők idős kora és az utánpótlás hiánya miatt sokan kénytelenek bezárni.

コンビニエンスストア (コンビニ): Ez egy kis éjjel-nappali üzlet, amelyre jellemző, hogy egész évben nem zár be, és a nap 24 órájában nyitva tart. Élelmiszert és mindennapi cikkeket árulnak, 3500 és 5000 közötti különböző fajtájú terméket.

2. A Yamanote-vonal és környéke

A JR Yamanote Green Line egy körgyűrű vasútvonal, amely Tokió városközpontját bejárva halad. A közlekedési hálózat egyik fő vonalaként funkcionál. A Yamanote-vonal összes állomásáról minden irányba indulnak ingázó vonalak, pl. a sinkansen vasút, privát vasútvonalak és a különböző metróvonalak. A Yamanote-vonalról elérhető a turisztikai látványosságok is.

浅草 ASAKUSA: (JR Yamanote vonal Uenó állomásán a Ginza metróvonalra átszállva, Asakusa állomáson kell leszállni)

Asakusa a Senso-ji templomról híres, ahol a Kaminarimon (A Mennydörgés kapuja) található. Az Edo-korszak (17-19. század) óta Asakusa Tokió legfontosabb kereskedelmi területe, számos korabeli épülettel büszkélkedik ma is. Ezen kívül Asakusában található számos különleges hangulatú üzlet, a konyhai eszközök árusítására szakosodott Kappabashi-negyed, valamint a közelben van Japán legmagasabb épülete, a Tokyo Sky Tree torony (634 m) is.

秋葉原 AKIHABARA: (JR Yamanote vonal, Akihabara állomáson kell leszállni)

Az **秋葉**・AKIBA rövidebb néven is említik. A világ legnagyobb elektromos készülékekre szakosodott kereskedelmi negyede, melyben elektronikai berendezések és programok széles választékát találjuk. Ezen kívül játék-, szórakoztató- és animeboltok sokaságát találjuk itt, így sok anime- és manga-rajongó külföldi látogatója e szubkultúra szentélyeként: 「サブカルチャーの聖地・アキバ」

銀座 GINZA: (JR Yamanote vonal Yúrakuchó állomáson kell leszállni, vagy megközelíthető a Ginza metróvonal Ginza állomásától is)

Ez Japán leghíresebb bevásárlónegyede. Az Edo-korszak óta számos patinás üzlet, luxusmárkák exkluzív boltjai sorakoznak itt. A 400 évvel ezelőtt Ieyasu Tokugawa (a Tokugawa sógúnátus alapítója és első sógunja) által alapított történelmi városrész a mai nyüzsgésben is megőrizte eleganciáját.

渋谷 SHIBUYA: (JR Yamanote vonal Shibuya állomáson kell leszállni)

Az ifjúsági kultúra városrészeként ismert, ahol megtalálhatjuk a divat és a zene legújabb trendjeit. Az állomás előtt található a húséges Hachiko kutya bronzszobra és vele szemben az egymást keresztező óriás zebrás gyalogos átkelőhely, amely Shibuya egyik nevezetessége.

原宿 HARAJUKU: (JR Yamanote vonal Harajuku állomáson kell leszállni)

Az Edo-korszak előtt a Kamakura főút fogadóövezetként fejlődött, majd a samurájok történelmi lakónegyedévé változott. A 80-as évektől azonban az ifjúsági kultúra területeként vált híressé, ahol gyakran látni eredeti és feltűnő ruhákba öltözött fiatalokat.

だい16 か これ、ください

Kore, kudasai

FORMA

- これは いくらですか。 Kore wa ikuradesu ka.
- この Tシャツを ください。 Kono T-shatsu o kudasai.

HASZNÁLAT

- Megkérdezni, hogy mennyibe kerül valami.
- Vásárláskor a kiválasztott árut kérni.

1. これは いくらですか。 Ez mennyibe kerül?

Vásárláskor, a termékek árának megkérdezésekor az 「いくら」 'mennyibe kerül?' kifejezést használjuk. A 「これ」 'ez' mutató névmás, amely emberekre vagy dolgokra alkalmazható. A mutató névmások a következők: 「これ、それ、あれ」 'ez, az, amaz'. A 「これ」 a beszélőhöz közelében lévő dolgokra utal, a 「それ」 olyan dolgokra, amelyek a hallgatóhoz állnak közel, és az 「あれ」, amelyek mindkettőjüktől távol állnak. Kérdéshez a 「どれ」 'melyik?' kérdőszót használhatjuk.

- A: これは いくらですか。 Kore wa ikura desu ka. Ez mennyibe kerül?
 B: それは 1900 円です。 Sore wa sen kyuushaku en desu. Az 1900 jenbe kerül.

2. この Tシャツ ez a póló

A 「この、その、あの」 'ez a..., az a..., amaz a...' mutató névmások a főnév elé kerülnek és egy adott tárgyra vagy személyre utalnak. Kérdéshez a 「どの」 'melyik a ?' kérdőszót használhatjuk.

- A: この Tシャツは いくらですか。 Kono T-shatsu wa ikuradesu ka. Ez a póló mennyibe kerül?
 B: 1000 円です。 Sen-en desu. 1000 jen.

(Részletesebben lásd Szókincs 80. oldal.)

3. この Tシャツを ください。 Ezt a pólót kérem.

A 「(főnév)を ください。」 szerkezet vásárláskor használatos (lásd L6. lecke). A 「を」 tárgyat jelölő partikula elhagyható.

- この Tシャツを ください。 T-shatsu o kudasai. Ezt a pólót kérem.
 •これ、ください。 Kore, kudasai. Ezt kérem.

4. Vásárláskor használt kifejezések

① ~ありますか。~arimasuka.

Arra használják, hogy megkérdezzék, az adott tárgy, a kívánt méret vagy szín rendelkezésre áll-e.

- A: Sサイズ、ありますか。 S-saizu, arimasuka. S méret van?
B: すみません。ありません。 Sumimasen. Arimasen. Elnézést, nincs.
A: じゃあ、いいです。 Jaa, iidesu. Rendben, nem gond.
ほかのいろ、ありますか。 Hoka no iro, arimasuka. Más színben van?
B: はい。赤と青があります。 Hai. Aka to ao ga arimasu. Igen, piros és kék van.

Ha még olcsóbb terméket keresünk, az alábbi kifejezéssel tehetjük meg:

- もっと、やすいの、ありますか。 Motto, yasui no arimasuka. Van még olcsóbb?

② きて みても いいですか。 Felpróbálhatom? Fel lehet próbálni?

Ha öltöny, dzseki, póló, stb. valamilyen deréktól felfelé viselt ruhadarabot fel szeretnénk kipróbálni, akkor a「着てみてもいいですか。」 szerkezetet, ha pedig szoknya, nadrág, cipő, stb. olyan ruhadarabot, amit deréktól lefelé viselünk, akkor a「はいてみてもいいですか。」-t használjuk. Ha azt a választ kapjuk, hogy「はい、どうぞ」'Igen, parancsoljon!', akkor felpróbálhatjuk. Az eladó valószínűleg azt is hozzáteszi majd, hogy「よく似合いますよ」'Nagyon jól áll Önnek!'.

③ Egyéb kifejezések

A japánok ezeket a kifejezéseket használják, amikor vásárolni mennek és ruhákat vagy egyéb termékeket nézegetnek. Ezek ismeretében még élvezetesebbé tudjuk tenni a japánokkal való kommunikációt.

- わあ、たかい。 Waa, takai. Hú, de drága!
やすーい！ Yasu-i! Ez aztán olcsó!
かわいい！ Kawaii! De aranyos!, Cuki!
かっこいい！ Kakkoi! Menő!, Király!
ほしいな。 Hoshiina Én is szeretnék!, Nekem is kell!
まあまあかな。 Maa maa kana. Háát, tűrhető.
いいな。 Iina. De jó (neki)! Tetszik!

Nyelvi-kulturális sarok

1. Japán pénzeszközök

A jen Japán pénzneme, jele: ¥. Vannak 1, 5, 10, 50, 100 és 500 jenes érmék, valamint 1000, 2000, 5000 és 10 000 jenes bankjegyek.

2. A japán szuvenir ajándék, az omiyage (édesség)

A japánok nagyon szívesen ajándékoznak, leggyakoribb az utazásról hozott szuvenírtárgyak ajándékozása. Belföldi vagy külföldi út után hazatérve a japánok ajándékokat hoznak nemcsak családtagjaiknak, hanem szomszédaiknak és munkatársaiknak is. A leggyakrabban vásárolt szuvenir az édesség. Japán minden tájékán van jellegzetes helyi különlegesség. Mindegyik finom, ha van rá lehetőségünk, mindenképp kóstoljuk meg!

白い恋人 (北海道) SHIROI KOIBITO (HOKKAIDÓ): hokkaidói fehér csokoládéval bevont keksz.

草加せんべい (埼玉) SÓKA SENBEI (SAITAMA): rizslisztből készült vékonyra nyújtott tészta, amelyet száradni hagynak, majd megsütik és megkenik szójaszósszal. Egész Japánban kapható, de a SÓKA SENBEI különösen híres.

ういろう (名古屋) UIRÓ (NAGOYA): Ez egy hagyományos nagoya-i édesség, amelyet a 17. század óta készítenek. A rizslisztet összekeverik cukorral és a mocsihoz hasonló gombócokat gőz felett párolják. A legkedveltebb forma a téglalap alakú, azukival babbal, zöld teával, stb. egyéb módon ízesítik.

生八つ橋 (京都) **NAMA YATSUHASHI (KYOTO)**: Kiotó egyik reprezentatív édessége. A rizslisztet, a cukrot és a fahéjat összekeverik, a tésztát gőz felett párolják, vékonyra nyújtják és megtöltik ankonak nevezett cukros babmasszával. Készítésének hagyományai a 17. század végére nyúlnak vissza.

もみじ饅頭 (広島) **MOMIJI MANJÚ (HIROSHIMA)**: A juharlevélről híres Miyajima sziget (Hiroshima) édessége. A sült manjú gombócok fajtájához tartozik, lisztből, tojásból, cukorból és mézből készül, a piskótához hasonló sütemény. Édes babmasszával töltik meg és juharlevél formájúra sütik. Készítésének hagyománya 1906-ra nyúlik vissza.

カステラ (長崎) **KASUTERA (NAGASAKI)**: A név a spanyol kasztíliai királyság portugál kiejtése alapján a 'Castilla' szóból származik, a süteményt portugál misszionáriusok a 16. században hozták be Nagaszaki környékére. Eredetileg a kasztíliai kenyér, valamint a bischocho kenyérhez hasonlóan készült, az Edo-korszak közepétől alakult ki a ma is Nagasaki kasutera-ként ismert sütemény.

ちんすこう (沖縄) **CHINSUKÓ (OKINAWA)**: Ez egy hagyományos édesség az okinawai Ryúkyú királyságból. Búzalisztből, cukorból és sertésszírből készült omlós sütemény.

だい 17 か たのしかったです

Tanoshikatta desu

きのうなにをしましたか。

Kinoo nani o shimashita ka.

デパートでかいものをしました。

たのしかったです。

Depaato de kaimono o shimashita.

Tanoshikatta desu.

FORMA

- ・きのう デパートに 行きました。 Kinoo depaato ni **ikimashita**.
- ・かいものは たのしかったです。 Kaimono wa **tanoshikatta desu**.
- ・デパートは にぎやかでした。 Depaato wa **nigiyaka deshita**.
- ・わたしは どこにも 行きませんでした。
Watashi wa **doko ni mo ikimasendeshita**.

HASZNÁLAT

- Elmondani, hogy mit csinálunk a szabadnapunkon.
- Elmondani, hogy hova mentünk a szabadnapunkon, és milyen volt, hogy éreztük magunkat.
- Elmondani, hogy nem mentünk sehova, nem csináltunk semmit.

1. きょう デパートに 行きました。 Tegnap az áruházba mentem.

Ha múltban történt cselekvésről beszélünk, az ige múlt idejű alakját használjuk: 「～ました」, 「～ませんでした」

Múlt időre mutató időhatározókkal együtt használhatjuk, pl.: 「きのう」 'tegnap', 「せんしゅう」 'múlt héten' stb. (lásd 15. lecke).

- ・どようびに えいがを みに 行きました。 Doyoobi ni eega o mini **ikimashita**. Szombaton filmet nézni mentem.
- ・きのう なにを しましたか。 Kinoo nani o **shimashita ka**. Mit csináltál tegnap?
- ・シャツは 行きませんでした。 Shatsu wa **kaimasendeshita**. Nem vásároltam pólót.

2. かいものは たのしかったです。 A vásárlás élvezetes volt.

A japán melléknemeknek van múlt idejű alakjuk, amelyet a tulajdonságok múlt időben történő leírására használnak. Az I-típusú melléknemek múlt idejű állító alakjának végződése a 「～かったです」, a tagadó pedig a 「～くなかったです」.

- たのしいです tanoshii desu (jelen idő, állító) → たのしかったです tanoshikatta desu (múlt idő, állító)
- たのしくないです tanoshikunai desu (jelen idő, tagadó) → たのしくなかったです tanoshikunakatta desu (múlt idő, tagadó)
- ・きのうの ピザは おいしかったです。 Kinoo no piza wa **oishikatta desu**. A tegnapi pizza finom volt.
 - ・えいがは あまり おもしろくなかったです。 Eega wa amari **omoshirokunakatta desu**. A film nem volt túl érdekes.

Az 「いいです」 'jó' melléknév ragozása rendhagyó: a múlt idejű állító alak 「よかったです」, tagadó alak esetében 「よくなかったです」.

- ・きのうの しあいは よかったです。 Kinoo no shiai wa **yokatta desu**. A tegnapi meccs jó volt.
- ・りょこうは あまり よくなかったです。 Ryokoo wa amari **yokunakatta desu**. Az utazás nem volt igazán jó.

Ha múltbéli események milyenségére szeretnénk rákérdezni, akkor a 「どうでしたか」 'Milyen volt?/Hogy érezted magad?' kérdéseket

használhatjuk.

•やすみは どうでしたか。

Yasumi wa doo deshita ka.

Milyen volt a szünet/szabadság?

3. デパートは にぎやかでした。Az áruház forgalmas, nyüzsgő volt.

A múlt időben történt dolgok tulajdonságának leírására a melléknevek múlt idejű alakját használjuk. Az NA-típusú melléknevek múlt idejű állító alakja a 「～でした」, a tagadó pedig 「～じゃなかったです」.

たいへんです taihen desu (jelen idő, állító) → たいへんでした taihen deshita (múlt idő, állító)

たいへんじゃないです taihenjanai desu (jelen idő, tagadó) → たいへんじゃなかったです taihenjanakatta desu (múlt idő, tagadó)

•はなびは とても きれいでした。

Hanabi wa totemo kiree deshita.

A tűzijáték nagyon szép volt.

•ホテルの へやは しずかでした。

Hotel no heya wa shizuka deshita.

A szállodai szoba csendes volt.

•そうじは たいへんじゃなかったです。

Sooji wa taihen janakatta desu.

A takarítás nem volt megerőltető/nehéz.

4. わたしは どこにも いきませんでした。Én nem mentem sehova.

Ha azt szeretnénk kifejezni, hogy nem mentünk sehova, akkor az ige elé a 「どこにも」 'sehova (sem)' névmást tesszük. Ha nem csináltunk semmit, akkor pedig a 「なにも」 (semmit (sem))'névmást használjuk. Mindkét esetben az ige tagadó alakban áll.

•にちようび どこにも いきませんでした。 Nichiyooi doko ni mo ikimasendeshita.

Vasárnap nem mentem sehova.

•なにも しませんでした。

Nani mo shimasendeshita.

Nem csináltam semmit.

Nyelvi-kulturális sarok

1. Kao mojik / emoji

A japán hangulatjeleket (顔文字 KAOMOJI) gyakran használják SMS-ekben, e-mailekben és internetes fórumokon. Olyan érzelmek kifejezésére szolgálnak, amelyet a levelező partnerünknek írásban is szeretnénk jelezni, vagy olyanokat, amelyeket nem lehet pusztán szavakkal kifejezni. Az európai hangulatjelektől eltérően, a japán hangulatjeleket oldalirányba nem írjuk. (-:-)

(^_^) Nevető arc. Elégedettség, öröm kifejezése

\(^▽^)/ Nevető arc tárt karokkal. Örömet, boldogságot fejez ki.

(o´Д`=3 Sóhaj. Fáradtságot, fizikai és/vagy pszichológiai kimerültséget fejez ki.

(T_T) Könnyek mindkét szemből. Szomorúságot fejez ki.

m(_ _)m Alázatosan bocsánatot kér két kézzel a földön térdelve.

orz Oldalnézetből egy ember lehajtott fejjel térdel, kezét a földre támasztja. Csüggedtséget, csalódottságot fejezi ki.

2. Benyomásainkat, érzéseinket kifejező szerkezetek

Érzékletesebben tudjuk kifejezni magunkat, ha benyomásainkat, érzéseinket is megfogalmazzuk. Ilyenkor a következő kifejezések hasznosak:

•おもしろかったです 'Érdekes volt': filmekről, könyvekről, mangákról stb.

•たのしかったです 'Szórakoztató volt, jól éreztem magam': egy éjszakai italozás a barátokkal, egy délután a gyerekekkel a parkban, egy buli stb.

•うれしかったです 'Boldog voltam, örültem': a kedvenc csapatunk győzelme esetén, mikor ajándékot kaptunk stb.

•よかったです 'Jó volt': tűzijátékról, múzeumról stb.

•たいへんでした 'Nehéz volt, megterhelő volt': munkáról, takarításról, egy közlekedési dugóról stb.

3. Kifejezések valaki más tapasztalatainak kommentálására

Társalgás közben olyan kifejezéseket használunk, mint a 「そうですか」 vagy 「ああ、そうですか」 'Igen? Tényleg?', stb. Ezzel beszélgetőpartnerünk közléseire reagálva kimutatjuk érdeklődésünket, együttérzésünket, illetve jelezzük, hogy figyelemmel kísérjük az általa elmondottakat. Ha pozitív élményről mesélnek nekünk, a 「よかったですね」 'Jaj, de jó!/Nagyszerű!' kifejezéssel, nehézségek esetén a 「たいへんでしたね」 'Biztosan nagyon nehéz volt!' kifejezéssel reagálhatunk.

だい18 か つぎは きょうとに いきたいです

Tsugi wa Kyooto ni ikitai desu

FORMA
<ul style="list-style-type: none"> •おてらを みました。それから、おみやげを かいました。 Otera o mimashita. Sorekara, omiyage o kaimashita. •おすしは おいしかったです。でも、たかかったです。 Osushi wa oishikatta desu. Demo, takakatta desu. •かぶきは きれいでした。そして、おもしろかったです。 Kabuki wa kiree deshita. Soshite, omoshirokatta desu. •きょうとに いきたいです。 Kyooto ni ikitai desu.

HASZNÁLAT
<ul style="list-style-type: none"> •Elmondani, hogy utazás közben milyen sorrendben végeztük a cselekvéseket. •Elmondani, hogy az utazás közbeni események milyenek voltak, illetve az ezzel kapcsolatos összehasonlító (esetleg ellentétes) saját benyomásainkat. •Elmondani, hogy az utazás közbeni események milyenek voltak, illetve az ezzel összhangban lévő saját benyomásainkat. •Elmondani, hogy a legközelebbi nyaraláson mit szeretnénk csinálni.

1. おてらを みました。それから、おみやげを かいました。Megnéztem a szentélyt. Azután szuvenír ajándékot vettem.

Ebben a leckében néhány praktikus kötőszót fogunk megtanulni, amelyek két mondat összekapcsolásához használhatóak.

A cselekvések kronológiai sorrendben történő leírásához a mondatokat a 「それから」 'azután' kötőszóval kapcsoljuk össze.

•おてらを みました。**それから**、おみやげを かいました。 Otera o mimashita. **Sorekara**, omiyage o kaimashita.

Megnéztem a szentélyt. Azután szuvenír ajándékot vettem.

•えきで ともだちに あいました。**それから**、いっしょに かいものをしました。

Eki de tomodachi ni aimashita. **Sorekara**, isshoni kaimono o shimashita.

Az állomáson találkoztam a barátommal. Azután együtt vásároltunk.

2. おすしは おいしかったです。でも、たかかったです。A szusi finom volt. De drága volt.

Ha egy dologgal kapcsolatban ellentétes jelentésű állításokat szeretnénk megfogalmazni, a mondatokat a 「でも」 'azonban, de, viszont' kötőszóval köthetjük össze.

•すしは おいしかったです。**でも**、たかかったです。 Sushi wa oishikatta desu. **Demo**, takakatta desu.

A szusi finom volt. De drága volt.

•りょこうは つかれました。**でも**、たのしかったです。 Ryokoo wa tsukaremashita. **Demo**, tanoshikatta desu.

Az utazástól elfáradtam. Viszont nagyon klassz volt.

3. かぶきはきれいでした。そして、おもしろかったです。A kabuki szép volt. És érdekes volt.

Ha egymással összhangban lévő két állítást: két pozitív vagy két negatív dolgot akarunk mondani, a két mondatot a 「そして」 'és, valamint, továbbá' kötőszóval kapcsolhatjuk össze.

・かぶきはきれいでした。そして、おもしろかったです。Kabuki wa kiree deshita. **Soshite**, omoshirokatta desu.

A kabuki szép volt. Továbbá érdekes volt.

・まつりはにぎやかでした。そして、たのしかったです。Matsuri wa nigiyaka deshita. **Soshite**, tanoshikatta desu.

A fesztivál élénk, nyüzsgő volt. És vidám, élvezetes volt.

4. きょうとにいきたいです。Szeretnék Kiotóba menni.

Az óhajtó mondat esetében, vagyis annak kifejezésére, hogy mit szeretnénk csinálni, az ige 「～ます」 nélküli alakjához a 「～たいです」 igevégződést tesszük. Ezt a szerkezetet arra is használhatjuk, hogy megkérdezzük beszélgetőpartnerünket, mi a kívánsága, mit szeretne csinálni, hová akar menni stb. A tagadó alak esetén az ige után a 「～たくないです」 végződést használjuk.

・ほっかいどうにいきたいです。

Hokkaidoo ni **ikitai desu**.

Hokkaidóba szeretnék menni.

・ふじさんをみたいです。

Fujisan o **mitai desu**.

Szeretném látni a Fuji-hegyet.

・おみやげをたくさんかいたいです。

Omiyage o takusan **kaitai desu**.

Sok szuvenír ajándékot szeretnék venni.

・あしたはなにをしたいですか。

Ashita wa nani o **shitai desu** ka.

Holnap mit szeretnél csinálni?

・おさけはのみにたくないです。

Osake wa **nomitakunai desu**.

Alkoholt nem szeretnék inni.

Abban az esetben, ha amire vágyódunk, egy főnévvel is kifejezhető, akkor az 「(alany) は (főnév) が ほしいです」 szerkezetet is használhatjuk (lásd 15. lecke)

・ともだちに会いたいです。

Tomodachi ni **aitai desu**.

Szeretnék találkozni a barátommal.

・ともだちがほしいです。

Tomodachi ga **hoshii desu**.

Vágyódom barátokra.

Nyelvi-kulturális sarok

1. Japán turisztikai lánivalók: Hiroshima

Hiroshimában található az Itsukushima-jinja szentély Miyajima szigetén és a hirosimai Béke Emlékmúzeum (Atombomba Dóm). Mindkettő az UNESCO Világörökség része. 2010-ben a külföldi turisták körében legnépszerűbb japán turisztikai célpontokról végzett internetes felmérésben az 1. és a 2. helyezést érték el. Az Itsukushima-jinja szentélyt a 6. században alapították, az épületegyüttes jelenlegi formája a 12. században alakult ki. A tengerben álló sintó szentélyépület és az Ótori (Nagy kapu) szépsége kiemelkedő érdeklődést vonz. A kommentekben leírt pozitív visszajelzések is ösztönzik a látogatókat, hogy feltétlenül látogassák meg a Béke Emlékmúzeum kiállításait és az Atombomba Dómot.

2. Japán turisztikai lánivalók: Okinawa

Okinawa Japán déli részén található szigetsorozat, a természeti környezet, a kék tenger, a fehér homokos strandok és korallzátonyok, valamint jellegzetes történelme és kultúrája: sajátos dialektusa, zenéje, konyhaművészete, kézműves termékei és építésze vonzza a turistákat.

3. Japán turisztikai lánivalók: Kiotó

Kiotó Japán ősi fővárosa. A 8. század végétől a 19. század második feléig politikai és kulturális központ volt. Számos buddhista templom, sintó szentély, valamint híres és történelmi nevezetesség található itt. A világ egyik legfontosabb turisztikai célpontja.

4. Japán turisztikai látnivalók: Hokkaidó

Hokkaidó a szigetország északi részén található, a négy fő sziget egyike. Sok turistát fogad egész évben: nyáron a hőség elől való menekülés céljából, valamint szabadtéri sportok, autós és motoros kirándulások; télen síelés és snowboardozás remek színhelyeként. A termálfürdők és a téli tenger gyümölcseinek gasztronómiája is sokak számára vonzó. Az utóbbi időben megnőtt a külföldi turisták száma, különösen Kínából, Dél-Koreából és Ausztráliából érkeznek sokan.